

บทที่ 2

การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงในอนุสัญญาระหว่างประเทศ

1. การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามอนุสัญญาโรม ค.ศ. 1961

1.1. ประวัติและความเป็นมาของอนุสัญญาโรม

นอกจากอนุสัญญาเบอร์น์ ที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรมและศิลปกรรมแล้ว ก็ยังมีอนุสัญญาระหว่างประเทศซึ่งให้ความคุ้มครองแก่ นักแสดง , ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (The International Convention for the Protection of Performers , Producers of Phonograms and Broadcasting Organization) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามของ" อนุสัญญาโรม "¹(The Rome Convention)

จุดเริ่มต้นในการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ได้เริ่มจากการประชุมของคณะผู้แทนสมาคมวรรณกรรมและศิลปกรรมระหว่างประเทศ ² (The Internation Literary and Artistic Association (ALAI) ณ เมืองไวมาร์ ประเทศเยอรมันนี ในปี ค.ศ. 1903 ที่ประชุมได้พิจารณาปัญหาของนักแสดง จากผลกระทบของความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีการบันทึกและการแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น การประดิษฐ์แผ่นเสียงสำหรับบันทึกเสียงเพลง หรือฟิล์มสำหรับบันทึกภาพยนตร์ ในตอนแรกนักแสดงมีความเห็นว่าสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เหล่านี้ มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพของนักแสดง ในการเผยแพร่งานแสดงออกสู่สาธารณชนได้มากกว่าเดิม แต่เดิมนั้นนักแสดงจะทำการแสดงให้ผู้ชมในวงจำกัดเฉพาะผู้ซื้อบัตรเข้าชมการแสดงเท่านั้น การแสดงจะสิ้นสุดลงเป็นครั้งๆ ไป สิ่งที่คงเหลือไว้ก็คือ ความประทับใจของผู้ชมที่มีต่อการแสดง และนักแสดงจะคุ้มครองการแสดงของตนเองโดยการจำหน่ายบัตรเข้าชม

¹Henry Olsson , " WIPO/Thailand regional symposium on copyright and neighboring rights for Asia and The Pacific /WIPO/CNP/PKT/94 , November 2-16,1994 ,Phungnu-Phuket, P.4.

²WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", Geneva 1981 , P.7.

การแสดง เมื่อมีการประดิษฐ์อุปกรณ์บันทึกการแสดง ทำให้การแสดงสามารถดำรงอยู่ได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง นักแสดงพบว่าการบันทึกการแสดงก่อให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการว่าจ้างให้ทำการแสดง เป็นผลให้นักแสดงต้องว่างงาน หรือ ที่เรียกว่า การว่างงานจากการพัฒนาเทคโนโลยี (technology unemployment) นักแสดงได้เรียกร้องให้มีการคุ้มครองสิทธิการแสดง ต่อสหภาพนักดนตรีระหว่างประเทศ The International Musicians Union (IMU) และสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ The International Labor Office (ILO) ³ ดังนั้น ที่ประชุมคณะผู้แทนสมาคมนักแสดงและศิลปินระหว่างประเทศ (ALADI) ได้เห็นพ้องที่จะให้มีการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงขึ้นในอนาคต

การประชุมปรับปรุงอนุสัญญาเบอร์น ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมันนี ในปี ค.ศ. 1908 รัฐบาลประเทศอังกฤษได้เสนอให้มีการคุ้มครองสิทธิของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงระหว่างประเทศ⁴ และที่ประชุมเห็นว่า การให้คุ้มครองดังกล่าวเป็นเรื่องคาบเกี่ยวระหว่างทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมกับลิขสิทธิ์ และจะเป็นการเหมาะสมมากกว่า หากให้ความคุ้มครองผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงในขอบเขตทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ต่อมาในการประชุม ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลีในปี ค.ศ. 1928 รัฐบาลประเทศอิตาลีได้เสนอให้มีการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง เพื่อคุ้มครองการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงและการนำงานดนตรีกรรมไปทำซ้ำโดยอุปกรณ์ ต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม⁵ (equitable remuneration) เมื่ออุปกรณ์ถูกใช้เพื่อการแพร่เสียงแพร่ภาพต่อสาธารณะ หรือ แสดงต่อสาธารณะ แต่แนวความคิดนี้ในขณะนั้นยังเป็นสิ่งใหม่เกินกว่าที่จะบัญญัติไว้ในอนุสัญญาโรม อีกทั้งการประชุมได้เสร็จสิ้นก่อนที่จะมีการแก้ไขปัญหา ที่ประชุมจึงขอให้รัฐบาลของแต่ละประเทศ พิจารณามาตรการให้การคุ้มครองแก่นักแสดง⁶ และในการประชุมของผู้เชี่ยวชาญอนุสัญญาเบอร์น ณ กรุงซามาเดน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปี ค.ศ. 1939 ได้มีการบัญญัติข้อปฏิบัติเกี่ยวกับนักแสดงกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของอนุสัญญาเบอร์น

³Ibid , P.7.

⁴Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.221.

⁵Ibid , P.222.

⁶WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention". Geneva 1981 , P.7.

การประชุมปรับปรุงอนุสัญญาเบอร์น ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ในปี ค.ศ.1948 ที่ประชุมได้ปฏิเสธที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ แต่ได้ให้ความคุ้มครองที่จะห้ามการทำซ้ำงานดนตรีกรรมและการแพร่เสียงแพร่ภาพ บนพื้นฐานที่ว่า การคุ้มครองดังกล่าวจะไม่กระทบต่อสิทธิของผู้สร้างสรรค์⁷ ซึ่งเรียกว่า สิทธิข้างเคียงลิขสิทธิ์ (right neighboring on copyright) จึงได้มีการยกร่างอนุสัญญาโรมขึ้น จนเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1961 ในการประชุมผู้แทนทางการทูต ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี และอนุสัญญาได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ. 1964⁸

ความล่าช้าของการยกร่างอนุสัญญาโรม เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ⁹ ดังนี้

1. ในขณะนั้นเทคโนโลยีการบันทึกเสียงและการแพร่เสียงแพร่ภาพ ยังเป็นของใหม่และยังไม่มีผู้ใดเล็งเห็นถึงผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากงานวรรณกรรมและดนตรีกรรม จึงยังไม่มี การดำเนินการอย่างจริงจังในการให้ความคุ้มครองดังกล่าว

2. เกิดการต่อต้านจากผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ เนื่องจากเกรงว่าหากยอมให้นักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพมีลิขสิทธิ์ในงานของพวกเขา จะเกิดผลกระทบต่อลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งต่อมาได้มีการพิสูจน์ให้เห็นว่าการคุ้มครองดังกล่าว จะไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้สร้างสรรค์

⁷Ibid , P.8.

⁸Ibid , P.7.

⁹Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.221.

ความแตกต่างระหว่างอนุสัญญาโรมกับอนุสัญญาเบอร์น เนื่องจากอนุสัญญาเบอร์นเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันของกฎหมายหลายประเทศ ที่ได้มีการบัญญัติความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์งานไว้ในกฎหมายภายในประเทศอยู่แล้ว ในขณะที่อนุสัญญาโรมเกิดขึ้นจากการริเริ่มที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผลประโยชน์ของบุคคล3ประเภท และเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นใหม่¹⁰ แม้ว่าจะได้มีการบัญญัติให้ความคุ้มครองไว้ในกฎหมายภายในของบางประเทศแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีมาตรฐานที่เหมาะสม ดังนั้นการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาโรมประเทศต่างๆ ต้องบัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นต่ำตามอนุสัญญาในกฎหมายภายในเสียก่อน จึงทำให้อนุสัญญาโรมมีสมาชิกน้อยกว่าอนุสัญญาเบอร์น¹¹

1.2. แนวความคิดเบื้องต้นของการคุ้มครอง " สิทธิข้างเคียง " (neighbouring rights)

สาเหตุที่อนุสัญญาโรมต้องให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียง เนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและขอบเขตของการใช้ประโยชน์ไม่มีขอบเขตจำกัด ทำให้เกิดการเรียกร้องให้มีการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้แสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และ ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพ ดังนี้

1. นักแสดง , นักดนตรี , นักกายกรรมและนักแสดงนานาสาธิตบันเทิง ได้ให้เหตุผลว่า " เดิมการแสดงจะมีลักษณะชั่วคราว ปรากฏให้เห็นเฉพาะผู้ชมที่อยู่ในสถานที่แสดงเท่านั้น จะมีลักษณะถาวรเฉพาะอยู่ในความประทับใจของผู้ชมเท่านั้น"¹² การสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่เช่น เครื่องเล่นแผ่นเสียง , ภาพยนตร์ , วิทยุกระจายเสียง และการแพร่เสียงแพร่ภาพ ได้ช่วยเผยแพร่การแสดงของนักแสดงออกสู่สาธารณชน แต่ก็มีผลกระทบต่ออาชีพของนักแสดงอย่างมากมาย ดังนี้

¹⁰ WIPO , " Copyright and Neighbouring Rights Questions of Broadcasting International Conventions and Nations legislation " , " Regional Copyright Seminar for Asia and The Pacific " , Tokyo , November 15 - 19 ,1993 , P.218.

¹¹ ชาดิชย กิตติสารศักดิ์. " การให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียง " (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , พ.ศ.2532) , หน้า 154.

¹² WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", Geneva :1981 , P.9.

ก. เครื่องบันทึกเสียง¹³ ซึ่งสามารถบันทึกเสียงของนักร้องและเสียงดนตรี ทำให้การแสดงดนตรีมีลักษณะเป็นสิ่งที่คงทนถาวร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดจำนวน ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาความบันเทิงจากสิ่งบันทึกเสียง หรือ ผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อจำหน่าย และไม่จำเป็นต้องอาศัยนักแสดงต้องแสดงเป็นประจำ เนื่องจากสามารถใช้สิ่งบันทึกเสียงแทนนักแสดงได้

ข. การบันทึกภาพและเสียงหรือภาพยนตร์ เดิมการสร้างภาพยนตร์ เป็นเพียงการบันทึกการแสดงโดยไม่มีเสียงประกอบ หรือที่เรียกว่า " หนังสืบ " ต่อมาเมื่อมีการสร้างภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม ทำให้นักแสดงได้รับว่าจ้างเพิ่มมากขึ้น เช่น การถ่ายฉากการแสดงดนตรีจำเป็นต้องมีนักแสดงเพื่อแสดงประกอบฉาก หรือ ร้องเพลงประกอบภาพยนตร์

ค. การแพร่เสียงแพร่ภาพ จากเดิมการแสดงจำกัดอยู่เฉพาะผู้ชมในสถานที่แสดง แต่การแพร่เสียงแพร่ภาพโดยสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ ทำให้การแสดงสามารถขยายไปสู่สาธารณชนที่ชมอยู่ภายในที่อยู่อาศัยของตนเองได้ และการแพร่เสียงแพร่ภาพมีความรวดเร็วจนกลายเป็นยุคของสิ่งบันทึกเสียงและการแพร่เสียงแพร่ภาพสากล ¹⁴ ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากงานแสดงในหลากหลายรูปแบบ

2. ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้เรียกร้องให้มีการคุ้มครองสิ่งบันทึกเสียง เนื่องจากสิ่งบันทึกเสียงได้กลายเป็นสิ่งที่นิยมอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดยเฉพาะสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ได้ใช้สิ่งบันทึกเสียงเป็นวัตถุดิบในการแพร่สัญญาณ จึงต้องให้ความคุ้มครองแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงโดยการให้อนุญาต หรือ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ ต่อสิ่งบันทึกเสียง และการใช้สิ่งบันทึกเสียงเพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนต้องจ่ายค่าตอบแทน

¹³Ibid, P.10.

¹⁴Ibid, P.10.

สามารถนำสิ่งบันทึกไปใช้ประโยชน์โดยสัญญาไม่สามารถครอบคลุมถึง ทำให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพของกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ในขณะที่อุตสาหกรรมสิ่งบันทึกเสียงและการแพร่เสียงแพร่ภาพเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การไม่มีกฎหมายควบคุมการบันทึกหรือการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดง โดยปล่อยให้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงตามสัญญา ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียโอกาสในการจ้างงานและไม่คุ้มครองการลงทุนลงแรงในการฝึกฝน หรือ แรบบันดาลใจที่จะเป็นนักแสดง หากปล่อยให้สิ่งบันทึกเสียงเข้ามาแทนที่นักแสดง หรือ กรณีของการแพร่เสียงแพร่ภาพ แม้จะเป็นสิ่งที่ดีต่อนักแสดงที่จะได้เผยแพร่ผลงานได้กว้างมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นผลร้ายที่ก่อให้เกิดการว่างงานแก่นักแสดง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการบันทึกการแสดง หรือ การแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงโดยการกระทำได้กล่าวต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดง¹⁶

1.4. ความคาบเกี่ยวระหว่างการคุ้มครองสิทธิข้างเคียงกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์

มาตรา 1 ของอนุสัญญาโรมได้บัญญัติว่า " การให้ความคุ้มครองภายใต้อนุสัญญานี้ จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ในงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ดังนั้นจึงไม่มีบทบัญญัติใดๆในอนุสัญญาที่จะตีความไปในทางก่อให้เกิดความเสียหายต่อการให้ความคุ้มครองเช่นว่านั้น " ทั้งนี้เนื่องจากสิทธิของผู้สร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสิทธิข้างเคียง จึงบัญญัติมาตรา 1 เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างสิทธิทั้งสอง¹⁷และเพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ แต่ในทางปฏิบัติแล้วหาเป็นเช่นนั้นไม่ เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์และเจ้าของสิทธิข้างเคียง ผู้ใช้งานดังกล่าวยอมไม่สามารถใช้งานดังกล่าวได้ เช่น งานบันทึกเสียงการแสดงดนตรี หากผู้แต่งเพลงซึ่งมีลิขสิทธิ์ในเพลงอนุญาตให้บันทึก แต่นักร้องซึ่งมีสิทธิในฐานะนักแสดงไม่อนุญาตให้บันทึก แม้ลิขสิทธิ์ของนักแต่งเพลงจะยังคงอยู่แต่ก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เนื่องจากนักร้องปฏิเสธที่จะอนุญาตให้บันทึกการแสดงดังกล่าว¹⁸

¹⁶ Ibid, P.11.

¹⁷ WIPO, "Protection of Performer and Producers of Phonograms International Conventions and National Laws ", "Regional Copyright Seminar for Asia and The Pacific." P.142.

¹⁸ WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", Geneva 1981 , P.17.

1.5. หลักการพื้นฐานในการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรม

หลักพื้นฐานของการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรม จะมีลักษณะเช่นเดียวกับอนุสัญญาอื่นๆ คือ หลักปฏิบัติอย่างคนชาติ (national treatment) และหลักต่างตอบแทน เป็นพันธกรณีให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองสิทธิข้างเคียงระหว่างประเทศซึ่งกันและกัน

1.5.1. หลักปฏิบัติอย่างคนชาติ (national treatment)

เดิม The Hague draft¹⁹ ได้พยายามแก้ไขปัญหาความคลุมเครือของ "ประเทศที่เกิดแห่งงาน" (country of origin) ซึ่งบัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองแก่ประเทศที่เกิดแห่งงานการแสดง สิ่งบันทึกเสียง หรือ การแพร่เสียงแพร่ภาพ ที่ประชุม ณ กรุงโรมจึงได้ให้ความชัดเจนว่าผู้ใดจะได้รับความคุ้มครองและในสถานการณ์เช่นไร

การให้ความคุ้มครองตามหลักปฏิบัติอย่างคนชาติ²⁰ นักแสดงจะได้รับความคุ้มครอง ถ้าได้ทำการแสดงในประเทศสมาชิก หรือ การแสดงถูกบันทึกในสิ่งบันทึกเสียง ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้ หรือ การแสดงถูกส่งสัญญาณโดยการแพร่เสียงแพร่ภาพได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้²¹ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะได้รับความคุ้มครอง ถ้าเป็นคนชาติของประเทศสมาชิกหรือการบันทึกเสียง ครั้งแรกได้ทำในประเทศสมาชิกหรือสิ่งบันทึกเสียงถูกนำออกโฆษณาครั้งแรกในประเทศสมาชิก องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ถ้าสำนักงานใหญ่ขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพตั้งอยู่ในประเทศสมาชิก หรือ สถานที่ส่งสัญญาณตั้งอยู่ในประเทศสมาชิก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁹Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.227.

²⁰WIPO, "International System of The Protection of Copyright and Neighboring Rights ", " Regional Copyright Seminar for Asia and The Pacific ", Tokyo ,November 15-19, P.19.

²¹Article 2(1) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า a) to performers who are its nationals , as regards performances taking place , broadcast, or first fixed, on its territory;

มาตรา 2 (2) ของอนุสัญญาโรม²² บัญญัติว่า " หลักปฏิบัติอย่างคนชาติจะต้องตกอยู่ในภายใต้การให้ความคุ้มครองที่บัญญัติรับรองไว้โดยเฉพาะในอนุสัญญานี้ " ก็คือประเทศสมาชิกจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นต่ำที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7, 10 และ 13 แก่คนชาติของประเทศสมาชิกอื่นๆ แม้ว่าจะไม่ได้ให้สิทธิเช่นนั้นแก่คนชาติของตน ²³ และยังบัญญัติให้ " หลักปฏิบัติอย่างคนชาติจะตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้โดยเฉพาะ " เช่น กรณีมาตรา 16 ของอนุสัญญาโรม ประเทศสมาชิกอาจทำข้อสงวนที่จะไม่บังคับใช้ หรือ ทำข้อจำกัดสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนจากการใช้สิ่งบันทึกเสียงตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม แก่นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงคนชาติอื่น แม้ว่าจะให้สิทธิเช่นนั้นแก่คนชาติของตนเนื่องจากประเทศสมาชิกอื่นๆ ไม่ได้ให้สิทธิเช่นนั้นแก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงซึ่งเป็นคนชาติของตน

หลักพื้นฐานของหลักปฏิบัติอย่างคนชาติตามอนุสัญญาโรมโดยปกติทั่วไป จะเหมือนกับอนุสัญญาเบอร์น์ แต่แตกต่างกันกรณีอนุสัญญาโรมสิ่งที่ตกอยู่ภายใต้ความคุ้มครอง คือ ผู้รับประโยชน์²⁴ (beneficiaries) แต่อนุสัญญาเบอร์น์สิ่งที่ตกอยู่ภายใต้ความคุ้มครอง คือ งาน (work)

1.5.2. หลักต่างตอบแทน

อนุสัญญาโรมไม่ได้บัญญัติหลักต่างตอบแทนไว้ชัดเจน แต่อนุสัญญาโรมได้บัญญัติให้ประเทศสมาชิกสามารถทำข้อสงวนสิทธิบางประการตามมาตรา 16 ซึ่งมีผลให้การบังคับใช้สิทธิตามอนุสัญญาแก่ประเทศสมาชิกอื่นๆ เป็นไปตามข้อสงวนสิทธิตามหลักต่างตอบแทน

²²Article 2(2) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า National treatment shall be subject to the protection specifically guaranteed, and the limitations specifically provided for, in this Convention .

²³Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.227.

²⁴Ibid, P.227.

1.6. เงื่อนไขการได้รับความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงต่างประเทศ

มาตรา 4²⁵ ของอนุสัญญาโรม ได้บัญญัติเงื่อนไขการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงต่างประเทศ ถ้าได้กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ²⁶ ดังนี้

1. ได้ทำการแสดงในประเทศสมาชิกอื่น เช่น นักเปียโนได้ทำการแสดงในกรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน แต่การแสดงถูกแพร่เสียงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถานีวิทยุประเทศเดนมาร์ก นักเปียโนสามารถเรียกร้องความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรมในประเทศเดนมาร์ก กรณีเป็นการเรียกร้องสิทธิในประเทศที่แสดง การคุ้มครองสิทธิของนักแสดงจะเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศที่แสดง คือ กฎหมายของประเทศสวีเดน

2. การแสดงได้บันทึกในสิ่งบันทึก ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 5 ของอนุสัญญาโรม เช่น นักแสดงชาวบราซิลได้อนุญาตให้บันทึกการแสดงของตนในประเทศบราซิล นักแสดงมีอำนาจที่จะห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งบันทึกการแสดงออกเผยแพร่ในประเทศเม็กซิโก

3. การแสดงสดถูกสื่อสารโดยการแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 6 ของอนุสัญญาโรม เช่น นักแสดงดนตรี 4 คน ได้ทำการแสดงสดในห้องบันทึกเสียงของสถานีวิทยุในประเทศอิตาลี ซึ่งนักดนตรีทั้งหมดได้อนุญาตให้สถานีวิทยุทำการแพร่เสียงการแสดงของพวกเขาในประเทศอิตาลี หากมีการแพร่เสียงการแสดงในประเทศเยอรมันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักดนตรี นักดนตรีสามารถเรียกร้องความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรมได้ในประเทศเยอรมัน

²⁵ Article 4 of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า Each Contracting State shall grant national treatment to performers if any of the following conditions in met :

a) the performance takes place in another contracting State;
 b) the performance is incorporated in a phonogram which is protected under Article 5 of this Convention
 c) the performance, not being fixed on a phonogram, is carried by a broadcast which is protected by Article 6 of this Convention

²⁶ WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", P.27-28.

1.7. สิทธิของนักแสดง

1.7.1. คำนิยามของคำว่า "นักแสดง" (performer)

มาตรา 3 (a)²⁷ ของอนุสัญญาโรม บัญญัตินิยามของคำว่า "นักแสดง" (performer) หมายถึง ผู้แสดง นักร้อง นักดนตรี นักเต้นรำ และบุคคลอื่น ๆ ที่ทำการแสดงท่าทาง ร้อง กล่าว พากย์ และแสดงตามบทหรือการแสดงในลักษณะอื่นใดของงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม อย่างไรก็ตามคำจำกัดความดังกล่าว เป็นการให้คำจำกัดความอย่างแคบซึ่งจะไม่รวมถึงผู้ที่ไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม เช่น นักแสดงนานาสารบันเทิง หรือนักกายกรรม หรือนักกีฬา หากเป็นคำจำกัดความอย่างกว้างจะรวมถึงการแสดงงานที่ตกเป็นสาธารณสมบัติ²⁸ (public domain) และไม่ใช่สารสำคัญว่างานแสดงจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์หรือไม่

"งานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม" ตามอนุสัญญาโรมจะมีความหมายเหมือนกับอนุสัญญาเบอร์นและอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล โดยเฉพาะการแสดงละครหรือการแสดงประกอบดนตรี

คำจำกัดความของอนุสัญญาโรมจะไม่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม เช่น นักแสดงนานาสารบันเทิง (variety) นักแสดงละครสัตว์ (circus artists) นักเล่นกล (jugglers) นักกายกรรม (acrobats) ตัวตลก (clowns) นักกีฬา (sports personalities) หรือ ผู้ที่แสดงเพียงบทสั้นในละครหรือภาพยนตร์ หรือ แสดงท่าทางล้อเลียน²⁹

²⁷Article 3(a) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า "performer" means actors, singers, musicians, dancers, and other persons who act, sing, deliver, declaim, play in or otherwise perform literary or artistic works;

²⁸Stephen M. Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights", P.194.

²⁹WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", P.21.

คำจำกัดความ " นักแสดง " ตามกฎหมายประเทศฝรั่งเศสใช้คำว่า " artiste interpre'te ou executant " แทนคำว่า " performer " เนื่องจากจะครอบคลุมผู้ควบคุมวงดนตรี (the conductors of instrumental) และ นักแสดงกลุ่ม (vocal groups) หากใช้คำว่า "artiste interpre'te " จะหมายถึงเฉพาะนักแสดงเดี่ยว(soloists) และ ผู้แสดง (actors) เท่านั้น

อนุสัญญาโรมไม่ได้ให้คำจำกัดความคำว่า "การแสดง" (performance) แต่ในการประชุมได้พิจารณาว่าหมายถึง การกระทำของนักแสดง³⁰ สาเหตุที่อนุสัญญาโรมใช้คำว่า performance ในบทบัญญัติเนื่องจากความแตกต่างในความหมายในภาษาฝรั่งเศสซึ่งคำว่า exe'cution หมายถึง การร้อง(recitation) และ การแสดง(presentation)

1.7.2. นักแสดงนานาสาธิตบนเวทีและนักแสดงละครสัตว์(variety and circus artists)

แม้ว่ามาตรา 3 (a) ของอนุสัญญาโรม บัญญัติคำนิยามของ นักแสดง หมายถึง ผู้ซึ่งแสดงงานวรรณกรรมและศิลปกรรม แต่มาตรา 9 ³¹ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ประเทศสมาชิกสามารถขยายการให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงประเภทอื่นซึ่งไม่ได้ทำการแสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรมได้ โดยการบัญญัติไว้ในกฎหมายภายในของประเทศสมาชิก

การประชุมโรมได้ชี้ให้เห็นว่า ประเทศสมาชิกไม่จำเป็นต้องให้ความคุ้มครองเฉพาะนักแสดงที่แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรมเท่านั้น³² อาจขยายความคุ้มครองแก่นักแสดงประเภทอื่นๆ เช่น นักแสดงนานาสาธิตบนเวที นักแสดงละครสัตว์ นักแสดงกายกรรม นักแสดงตลก การแสดงบทละครสั้น (sketches) หรือ การแสดงท่าทางล้อเลียน และในบางประเทศได้ขยายการคุ้มครองแก่นักแสดงนิยายพื้นเมือง (performer of folklore) หรือ บุคคลอื่นซึ่งการแสดงอยู่ในตัวเอง³³(whose performance are self contained)

³⁰Ibid, P.22.

³¹Article 9 of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า Any Contracting State may , by its domestic laws and regulations, extend the protection provided for in this Convention to artists who do not perform literary or artists works.

³²Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.230.

เหตุผลก็เนื่องมาจากว่า "เมื่อการแสดงของพวกเขาถูกบันทึก หรือ แพร่เสียง แพร่ภาพออกสู่สาธารณชน คุณค่าของการแสดงจะน้อยลงและจะมีผู้สนใจซื้อบัตรเข้าชมน้อยลง ดังนั้นกฎหมายจึงควรให้ความคุ้มครองการแสดงของนักแสดงนานาชาติ " "

ในบางประเทศมีความประสงค์ที่จะให้ความคุ้มครองแก่ นักกีฬาที่ทำการแข่งขัน แต่ปัจจุบันก็ยังไม่มียประเทศใดให้ความคุ้มครองแก่ นักกีฬา

1.7.3. การคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

อนุสัญญาโรมได้วางหลักการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง " กรณีการกระทำต่อการแสดงของนักแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอมของนักแสดงเป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง " นักแสดงไม่ได้รับสิทธิในการให้อนุญาต (authorize) หรือ ห้าม (prohibit) บันทึกหรือทำซ้ำการแสดงของเขา ซึ่งจะแตกต่างกับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียง แพร่ภาพที่ได้รับสิทธิเด็ดขาด สาเหตุที่นักแสดงไม่ได้รับสิทธิเด็ดขาด (absolute right) มี 3 ประการ ³⁴

1. ตัวแทนผู้สร้างสรรค์เกรงว่า สิทธิเด็ดขาดที่ให้แก่นักแสดงจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้สร้างสรรค์

2. ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพคัดค้านการให้สิทธิเด็ดขาด เนื่องจากกลัวว่านักแสดงจะ โอนสิทธิให้แก่สมาคมของนักแสดง และสมาคมจะแทรกแซงการแพร่เสียงแพร่ภาพของตน

3. ประเทศที่ให้ความคุ้มครองนักแสดงโดยมาตรการทางอาญา เช่น ประเทศอังกฤษ ได้คัดค้านการให้สิทธิเด็ดขาดแก่นักแสดง

³⁴Ibid, P.231.

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก(WIPO) ได้ให้แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงว่า³⁵ ในการตกลงใจที่จะแสดงหรือไม่แสดง ไม่ว่าจะบนเวทีหรือห้องบันทึกการแสดง นักแสดงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะให้อนุญาตเกี่ยวกับการแสดงของเขา แต่จากการแทรกแซงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้การแสดงของเขาถูกบันทึกและนำไปใช้ประโยชน์อย่างไม่อาจคาดถึงได้ คำถามที่ว่า แม้นักแสดงจะไม่ได้รับสิทธิในการติดตามเอาผลประโยชน์จากงานเหมือนผู้สร้างสรรค์ แต่นักแสดงจะมีอำนาจในการควบคุมงานการแสดงของเขาหรือไม่ จากปัญหาดังกล่าวอนุสัญญาโรมจึงได้กำหนดให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงเท่าที่ระบุไว้ในอนุสัญญาเท่านั้น และให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกในการหาแนวทางให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาต่อไป

ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาจเลือกความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ที่เหมาะสมโดยวิธีการให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียว หรือ โดยกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน การแข่งขันอันไม่เป็นธรรม หรือ ลากมิกควรได้ ซึ่งความผูกพันตามอนุสัญญาโรมมีเพียงให้ประเทศสมาชิกจะต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาโรมเท่านั้น อนุสัญญาโรมบัญญัติให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงต่อการกระทำ ดังต่อไปนี้

1.7.3.1. การแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการเผยแพร่ต่อสาธารณชนจากการแสดงของนักแสดง

มาตรา 7 (a)³⁶ ของอนุสัญญาโรมบัญญัติ ให้มีการคุ้มครองการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดง และการเผยแพร่การแสดงต่อสาธารณะโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง เว้นแต่เป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการเผยแพร่การแสดงที่มีการแพร่เสียงแพร่ภาพแล้วหรือมีการบันทึกไว้แล้วหรือที่เรียกว่า"การแสดงสด"(the expression live)

³⁵Ibid, P.231.

³⁶Article 7(a) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า the broadcasting and the communication to the public, with out their consent, of their performance, except where the performance used in the broadcasting and the communication is itself already a broadcast performance or is made from a fixation;

สาเหตุที่อนุสัญญาโรมไม่ใช่คำว่า " การแสดงสด " (expression live) ในอนุสัญญาแต่เลือกที่บัญญัติไว้ในลักษณะข้อยกเว้นโดยการขยายความเนื่องมาจากสาเหตุ 3 ประการ³⁷

1. คำว่า " สด " (live) ในภาษาอังกฤษมีความหมายแตกต่างจากคำว่า " แสดงโดยตรง " (directe) ในภาษาฝรั่งเศส

2. การแสดงโดยตรง (directe) ในบางครั้งนักแสดงก็ไม่ได้แสดงโดยตรงต่อสาธารณชน

3. ถ้อยคำ (terms) ของภาษาในแต่ละประเทศจะมีความหมายที่แตกต่างกัน

การเผยแพร่ต่อสาธารณชน³⁸(communication to the public) ตามอนุสัญญาโรม คือ การถ่ายทอดการแสดงสู่สาธารณชน ซึ่งไม่ได้อยู่ในห้องแสดงไม่ว่าจะโดยเครื่องกระจายเสียง หรือ โดยทางสาย เช่น การแสดงคอนเสิร์ตถูกแพร่ออกไปนอกห้องแสดง

1.7.3.2. ข้อยกเว้นการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดง มี 4 ประการ³⁹

1. การแสดงซึ่งเคยถูกแพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว เช่น ครั้งแรก การแสดงถูกแพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว แต่ถูกแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำอีก

2. การแสดงถูกแพร่เสียงแพร่ภาพจากสิ่งบันทึก เช่น สิ่งบันทึกทำขึ้นเพื่อการแพร่เสียงแพร่ภาพ ตามมาตรา 7(2) ของอนุสัญญาโรม หรือ สิ่งบันทึกเสียงที่ทำขึ้นเพื่อการค้า ตามมาตรา 12 หรือ สิ่งบันทึกชั่วคราว (ephemeral recording) ตามมาตรา 15(c)

³⁷WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", P.36.

³⁸Ibid, P.36.

³⁹Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.232.

3. การแสดงถูกเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยการแพร่เสียงแพร่ภาพ เช่น การเปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ ในร้านอาหารหรือโรงแรม หรือร้านค้า หรือ บนเครื่องบิน

4. การเผยแพร่การแสดงต่อสาธารณชนจากสิ่งบันทึก เช่น ตู้เพลง(jukebox)

1.7.3.3. การบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอม⁴⁰
มาตรา 7 (b) ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ความคุ้มครองนักแสดงที่จะห้ามการบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับความยินยอม เช่น การบันทึกเสียงการแสดงสดบนแผ่นเสียง หรือ เทป หรือ การบันทึกภาพการแสดงสดบนภาพยนตร์ หรือ แถบบันทึกภาพ (videogram) ซึ่งจะครอบคลุมการบันทึกโดยบริษัทแผ่นเสียง หรือบริษัทภาพยนตร์ หรือ องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ พวกมือสมัครเล่นที่บันทึกเทปการแสดงดนตรีในสถานที่แสดง⁴¹ เช่น สถานีวิทยของประเทศไอแลนด์ได้รับอนุญาตให้แพร่เสียงการแสดงสดของวงออเครสต้าได้ มีการบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากการแพร่เสียงนั้นในประเทศอังกฤษ นักแสดงของวงออเครสต้าสามารถเรียกร้องสิทธิของตนได้ตามอนุสัญญาโรม ดังนั้น ความยินยอมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบันทึกการแสดง ไม่ว่าจะเป็นการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยสายหรือโดยวิธีอื่นใด⁴²

1.7.3.4. การทำซ้ำจากสิ่งบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับอนุญาต
ในกรณีปกตินักแสดง จะไม่มีสิทธิในการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกการแสดงซึ่งได้ให้อุญาตแล้ว เนื่องจากจะเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของสิ่งบันทึก⁴³ เช่น ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ผู้ผลิตภาพยนตร์ หรือ องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ สาเหตุที่นักแสดงไม่ได้

⁴⁰Article 7(b) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า the fixation , without their consent, of their fixed performance;

⁴¹Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.232.

⁴²WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", P.37.

⁴³Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.232.

สิทธิในการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกการแสดง เนื่องจากองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพโต้แย้งว่า " การแพร่เสียงแพร่ภาพส่วนใหญ่จะทำจากสิ่งบันทึกเสียง จะเป็นการเพิ่มภาระอย่างมากให้แก่ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพถ้าจะต้องขออนุญาตจากนักแสดงทุกครั้ง ที่ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพต้องการทำซ้ำ "

แต่อย่างไรก็ตามนักแสดงมีสิทธิที่จะอนุญาตหรือห้ามทำซ้ำจากสิ่งบันทึกการแสดง ในกรณีพิเศษ 3 กรณี⁴⁴ ดังต่อไปนี้

1. การทำซ้ำจากการบันทึกครั้งแรก ที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง⁴⁵ เนื่องจากการบันทึกครั้งแรกต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดง หากการบันทึกครั้งแรกไม่ได้รับความยินยอม สิ่งบันทึกนั้นย่อมผิดกฎหมาย นักแสดงก็ย่อมมีอำนาจที่จะอนุญาต หรือ ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำจากสิ่งบันทึกนั้น เช่น ในกรณีการแสดงไวโอลินหรือ ร้องเพลงในรายการวิทยุ แล้วมีผู้บันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วส่งสิ่งบันทึกนั้นไปยังบริษัทผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเพื่อผลิตและนำออกจำหน่าย⁴⁶ ซึ่งรู้จักกันดีในนาม " พ้อค้ำเถื่อน " (bootlegging) อย่างไรก็ตาม มาตรา 7 วรรค 1 (c) (i) ไม่ใช่บังคับกับกรณีที่กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกได้ยกเว้น กรณีการบันทึกเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว ตามมาตรา 15 ของอนุสัญญาโรม

2. การทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อื่นนอกจากที่นักแสดงได้ให้ความยินยอม⁴⁷จะต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดง เช่น นักดนตรีอนุญาตให้บันทึกการแสดงบนสิ่งบันทึกเสียง เพื่อนำออกจำหน่ายแก่สาธารณชน ผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสิทธินำสิ่งบันทึกเสียงดังกล่าว ไปบันทึกเป็นเสียงประกอบภาพยนตร์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากนักแสดง หากมีความประสงค์จะใช้ในกรณีดังกล่าว ผู้ใช้ต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดงเพิ่มเติม

⁴⁴Ibid, P.232.

⁴⁵Article 7วรรค 1(c) (i) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า if the original fixation itself, was made without their consent;

⁴⁶WIPO, "Guide to The Rome Convention and to The Phonograms Convention", P.37.

⁴⁷Article 7วรรค 1(c) (ii) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า if the reproduction is made for purposes different from those for which the performers gave their consent;

3. การทำซ้ำจากสิ่งบันทึกการแสดง เพื่อนำไปใช้ในกรณีที่เกิดไปจากข้อยกเว้นตามมาตรา 15 อนุสัญญาโรม⁴⁸ จะต้องได้รับความยินยอมจากนักแสดง อนุสัญญาโรมได้กำหนดไว้ 4 ประการ⁴⁹ ดังต่อไปนี้

ก. การบันทึกเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่น การบันทึกเสียงร้องเพลงของนักร้องจากการแพร่เสียงทางวิทยุ แล้วนำไปใช้ประโยชน์กับเพื่อนภายในบ้านได้รับยกเว้นไม่เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง แต่ถ้าผู้บันทึกนำสิ่งบันทึกนั้นออกจำหน่าย หรือนำออกแสดงเพื่อเรียกเก็บค่าฟัง ขอมถือเป็น การละเมิดสิทธิของนักแสดง

ข. การคัดลอก , ตัดตอนสั้นๆ เพื่อรายงานข่าวสารประจำวัน เป็นกรณีบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารหรือรายงานเหตุการณ์ประจำวัน เพื่อให้สาธารณชนทั่วไปได้รับทราบข่าวสาร เช่น การบันทึกการแสดงของวงดนตรีที่เปิดการแสดง หรือ การกล่าวไว้อาลัยในพิธีศพของบุคคลสำคัญ เพื่อรายงานข่าวทางรายการโทรทัศน์ การกระทำได้กล่าวไม่เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง แต่ถ้าผู้บันทึกนำสิ่งบันทึกดังกล่าวไปใช้เพื่อประกอบภาพยนตร์หรือผลิตเทปเพลงเพื่อจำหน่าย ขอมถือเป็น การละเมิดสิทธิของนักแสดง

ค. การบันทึกการแสดงชั่วคราวโดยองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการแพร่เสียงแพร่ภาพขององค์กร เช่น องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพทำการบันทึกการแสดงของวงดนตรีในห้องบันทึก เพื่อนำออกแพร่เสียงแพร่ภาพในสัปดาห์ต่อไป การกระทำได้กล่าวไม่เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง แต่ถ้าองค์กรนำสิ่งบันทึกไปมอบให้องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพในประเทศอื่นเพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ แลกเปลี่ยนสิ่งบันทึกนั้นกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพต่างประเทศ ขอมถือเป็น การละเมิดสิทธิของนักแสดง

⁴⁸Article 7วรรค 1(c) (ii) of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า if the original fixation was made in accordance with the provisions of Article 15, and the reproduction is made for purposes different from those referred to in those provisions.

⁴⁹Stephen M. Stewart, " International Copyright and Neighbouring Rights ", P.233.

ง.การบันทึกการแสดงเพื่อการเรียนการสอน หรือ ศึกษาวิจัย เช่น อาจารย์ได้ทำการบันทึกการกล่าวสุนทรพจน์จากวิทยุ ซึ่งเห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะใช้ในการสอนในห้องเรียนและทำสำเนาเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น หรือ แผนกวิชาดนตรีกรรมได้บันทึกการแสดงดนตรีของวง Schebert เพื่อใช้ศึกษา หากอาจารย์นำสิ่งบันทึกออกจำหน่าย หรือ เพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่แตกต่างจากการเรียนการสอน หรือ ศึกษาวิจัย ย่อมถือเป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง

1.7.3.5. ความสัมพันธ์ของนักแสดงกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

มาตรา 7 วรรค 2⁵⁰ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้เมื่อนักแสดงได้ให้ความยินยอมในการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดง นักแสดงอาจไม่ได้รับความคุ้มครองในกรณีต่อไปนี้⁵¹

1. การแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ
2. การบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์แพร่เสียงแพร่ภาพ
3. การทำซ้ำจากสิ่งบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์แพร่เสียงแพร่ภาพหรือโดยปกติการใช้ขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

เสียงแพร่ภาพหรือโดยปกติการใช้ขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

อนุสัญญาโรมกำหนดให้การคุ้มครองดังกล่าวข้างต้นขึ้นอยู่กับกฎหมายในประเทศสมาชิกที่จะให้ความคุ้มครองหรือไม่อย่างไร

ปัญหาของนักแสดงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเนื่องจากองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพเห็นว่า การถ่ายทอดสัญญาณโดยหรือผ่านสถานีเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์เป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารระหว่างประเทศ เนื่องจากสาธารณชนจะได้รับสิ่งที่มีคุณค่า เช่น การแพร่เสียงแพร่ภาพข่าวสารที่สำคัญโดย The Global televisions chain ซึ่งสามารถส่งสัญญาณไปได้ทั่วโลก ทำให้สาธารณชนได้รับรู้ข่าวสาร

⁵⁰ Article 7 วรรค 2 (1) Of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า if broadcasting was consented to by the performers, it shall be a matter for the domestic law of the Contracting State where protection is claimed to regulate the protection against rebroadcasting, fixation for broadcasting purposes and the reproduction of such fixation for broadcasting purposes.

⁵¹ Stephen M. Stewart, "Internation Copyright and Neighbouring Rights", P. 234.

ได้จำนวนมาก หากให้นักแสดงมีอำนาจควบคุม หรือ ยับยั้งการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการแลกเปลี่ยนรายการ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนที่จะได้รับรู้ข่าวสาร⁵² นักแสดงเห็นว่าการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยสถานีเครือข่าย เป็นการขยายกลุ่มผู้ชมผู้ฟังการแสดงเพิ่มมากขึ้น นักแสดงจึงควรได้รับค่าตอบแทน เช่น องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งได้รับสิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพทำการส่งสัญญาณไปยังเครือข่าย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดง องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่นักแสดง กรณีเกิดปัญหาระหว่างนักแสดงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพประเทศสมาชิกอาจบัญญัติให้นำปัญหาดังกล่าวเข้าหารือในคณะอนุญาโตตุลาการ หรือศาลพิเศษได้

โดยปกติความสัมพันธ์ของนักแสดงกับองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพจะขึ้นอยู่กับสัญญา อนุสัญญาโรมได้เปิดโอกาสให้นักแสดงสามารถควบคุมสิทธิดังกล่าวได้โดยสัญญา เช่น The Model law on neighboring right ได้บัญญัติให้นักแสดงมีสิทธิระงับการแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือกรณีไม่มีการบัญญัติข้อผูกพันไว้ตามสัญญาจ้างงาน (Circumstance of employment) ผลก็คือ สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพไม่ได้หมายความว่า เมื่อองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพได้รับอนุญาตให้แพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพอื่นจะสามารถแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงได้ แต่อย่างไรก็ตามอนุสัญญาโรมได้รักษาผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย โดยการกำหนดให้ปัญหาดังกล่าวขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในประเทศ

1.7.3.6 การนำสิ่งบันทึกเสียงการแสดงออกแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง

โดยปกติการผลิตสิ่งบันทึกเสียงเพื่อจำหน่าย เจตนาเพื่อให้ผู้ซื้อนำไปแสวงหาความบันเทิงจากสิ่งบันทึกเสียง การที่มีผู้ใดนำสิ่งบันทึกเสียงไปแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรงเพื่อแสวงหาประโยชน์เป็นการใช้สิ่งบันทึก

⁵² WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention", P. 39.

เสียงนอกเหนือจากเจตนาเดิม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามของการใช้ประโยชน์ขั้นที่สอง (Secondary Use) มาตรา ๑๒⁵³ ของอนุสัญญาบัญญัติให้ผู้ใช้ประโยชน์ต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองฝ่าย

สาเหตุของการให้ความคุ้มครอง นักแสดงได้ให้เหตุผลว่า “การใช้สิ่งบันทึกเสียงแทนการแสดงสด แม้เป็นการประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่าย แต่ก็ทำให้นักแสดงได้รับว่างจ้างน้อยลง รวมทั้งนักแสดงต้องแข่งขันกับสิ่งบันทึกการแสดงที่เขาได้สร้างสรรค์” และผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้ให้เหตุผลว่า “สิ่งบันทึกเสียงที่น่าออกเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า จะถูกใช้ในการแพร่เสียงทางวิทยุ ดังนั้นสถานทีวิทยุได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกเสียงนอกเหนือจากเจตนาเดิมและทำให้สิ่งบันทึกเสียงมีคุณค่าน้อยลง เนื่องจากสามารถรับฟังทางวิทยุ จึงทำให้มีผู้ซื้อสิ่งบันทึกเสียงน้อยลง” จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการใช้ประโยชน์ในสิ่งบันทึกเสียง

อนุสัญญาโรมไม่ได้เสนอที่จะให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองในการนำสิ่งบันทึกเสียงการแสดงไปเผยแพร่โดยการจ่ายค่าตอบแทน แต่ได้บัญญัติให้เป็นทางเลือกแก่ประเทศสมาชิกที่จะให้ความคุ้มครองในลักษณะการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิเด็ดขาด หรือ อาจทำข้อสงวนตามมาตรา 16 ของอนุสัญญาก็ได้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵³ Article 12 of the Rome Convention (1961) บัญญัติว่า if a phonogram published for commercial purposes, or a reproduction of such phonogram, is used directly for broadcasting or for any communication to the public, a single equitable remuneration shall be paid by the user to the performers, or to the producers of the phonograms, or to both. Domestic law may, in the absence of agreement between these parties, lay down the conditions as to the sharing of this remuneration

หลักเกณฑ์การนำสิ่งบันทึกเสียงการแสดงออกแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง ซึ่งผู้ใช้ต้องจ่ายค่าตอบแทน มีองค์ประกอบ 4 ประการ⁵⁴ ดังนี้

1. เฉพาะสิ่งบันทึกเสียงที่ถูกนำออกโฆษณาเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าแล้วเท่านั้น เช่น องค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพบันทึกการแสดงเพื่อใช้ประโยชน์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพขององค์กร ไม่เป็นสิ่งบันทึกเสียงที่นำออกโฆษณาเผยแพร่ตามอนุสัญญา เฉพาะสิ่งบันทึกเสียงที่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าเท่านั้นจึงอยู่ในความหมายนี้ กรณีเกิดปัญหาการกระทำใดเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า เป็นหน้าที่ของศาลที่จะวินิจฉัยข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

2. การใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกเสียงต้องเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงจากตัวสิ่งบันทึกเสียงนั่นเอง กรณีการแพร่เสียงซ้ำ⁵⁵ ไม่เป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงจากสิ่งบันทึกเสียง เช่น สถานีวิทยุทำการแพร่เสียงดนตรี โดยมีสถานีเครือข่ายทำการแพร่เสียงต่อไป การกระทำดังกล่าวไม่เป็นการแพร่เสียงโดยตรงจากสิ่งบันทึกเสียง แต่หากเป็นกรณีองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพทำการบันทึกจากแผ่นดิสก์ไปสู่เทป แล้วนำเทปนั้นไปแพร่เสียง ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงจากแผ่นดิสก์ องค์กรแพร่เสียงจะต้องจ่ายค่าตอบแทนจากการใช้ประโยชน์ขั้นที่สอง

3. ลักษณะของการใช้เป็นการใช้เพื่อการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยมีผู้ชมผู้ฟังจำนวนมาก การใช้ในกรณีอื่นไม่อยู่ในบังคับของอนุสัญญา ซึ่งเดิมการแพร่เสียงทางสายไม่เป็นการแพร่เสียงต่อสาธารณชน แต่ปัจจุบันถือว่าการแพร่เสียงทางสายเป็นการแพร่เสียงต่อสาธารณชน⁵⁶

⁵⁴ WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention", P. 47.

⁵⁵ Article 3 of Rome Convention (1961) บัญญัติว่า "Rebroadcasting" means the simultaneous broadcasting by one broadcasting organization of the broadcast of another broadcasting organization"

⁵⁶ WIPO, "Questions Concerning A Possible Instrument for the Protection of The Rights of Performers and Producers of Phonograms, Provisional Document", The International Bureau, April 29, 1994, P.9.

4. ผู้ใช้จ่ายค่าตอบแทนเพียงครั้งเดียว เช่น การแพร่เสียงดนตรีจากสิ่งบันทึกเสียง ผู้แพร่เสียงจะจ่ายค่าตอบแทนเพียงครั้งเดียวให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน เช่น ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและนักแสดง ในทางปฏิบัติสมาคมจัดเก็บค่าตอบแทนจะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทน แทนเจ้าของสิทธิทั้งหมดและสมาคมจะดำเนินการเกี่ยวกับการชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใช้จ่ายค่าตอบแทนหากเกิดความเสียหาย⁵⁷

5. การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน อนุสัญญาโรมได้ให้แนวทางเลือกให้สิทธิ แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองฝ่ายโดยให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศสมาชิก ที่จะกำหนดเจ้าของสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนนักกฎหมายในประเทศต่างได้เลือกแนวทางไว้ 5 ประการ⁵⁸ คือ

1. ให้สิทธิแก่นักแสดงแต่เพียงผู้เดียว
2. ให้สิทธิแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงแต่เพียงผู้เดียว
3. ให้สิทธิทั้งนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง
4. ให้สิทธิแก่นักแสดง แต่บัญญัติให้แบ่ง ค่าตอบแทนแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

แทนแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

5. ให้สิทธิแก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง แต่บัญญัติให้แบ่ง

ค่าตอบแทนแก่นักแสดง

สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ไม่เพียงแต่เฉพาะนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเท่านั้นที่ได้รับสิทธิแต่ยังรวมถึงผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์อีกด้วย⁵⁹

⁵⁷ Stephen M. Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights," P. 239.

⁵⁸ Ibid, P.239.

⁵⁹ WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention.", P. 47.

ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม โดยปกติทั่วไปจะขึ้นอยู่กับ ข้อตกลงระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย หรือกฎหมายอาจกำหนดจำนวนหรือศาลอาจกำหนดโดยการ คำนวณจากมูลค่าของการใช้ประโยชน์ เช่น สถานีวิทยุจะคำนวณจากรายได้ในการโฆษณาทั้งหมดหรือระยะเวลาแพร่เสียง ในกรณีอื่นอาจคำนวณจากระยะเวลาแพร่เสียงเปรียบเทียบกับ มูลค่าของการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงสด หรือกรณีเผยแพร่ต่อสาธารณชนอาจคิดเป็นอัตรา ร้อยละของการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ กรณีไม่สามารถตกลงค่าตอบแทนที่เป็นธรรมได้ ศาลจะเป็นผู้ กำหนดความเหมาะสมหรือบางประเทศอาจบัญญัติให้จัดตั้งศาลพิเศษเพื่อพิจารณาค่าตอบแทน ที่เป็นธรรม

1.7.3.7 องค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

โดยปกติทั่วไปนักแสดงแต่ละบุคคลขอมมีสิทธิใน การดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนได้ตามสิทธิของตน แต่ในความเป็นจริงแล้วนักแสดงไม่สามารถดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทน หรือจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้มีสิทธิหรือใช้ประโยชน์จากราย ได้เพียงลำพังคนเดียว อีกทั้งนักแสดงต้องดำเนินการดังกล่าวทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ บัญญัติให้สิทธิตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาจึงจำเป็นต้องมีองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทนซึ่งเป็นตัว แทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่แท้จริง โดยได้รับมอบอำนาจจากนักแสดงหรือผู้ ผลิตสิ่งบันทึกเสียงตามกฎหมายภายในประเทศที่ทำการมอบอำนาจ การดำเนินงานขององค์กร จะผูกพันนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงตามข้อตกลงระหว่างกัน⁶⁰

การดำเนินการจัดเก็บและการกระจายค่าตอบแทนที่ เป็นธรรมให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนระหว่างประเทศ สามารถดำเนินการได้ภายใต้หลัก เกณฑ์ต่อไปนี้⁶¹

⁶⁰ Stephen M. Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights", P. 241.

⁶¹ Ibid, P. 241-242.

ก. ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม จะจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับทั้งคนชาติและคนต่างประเทศที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายขององค์กรจัดเก็บในประเทศจัดเก็บ โดยองค์กรจัดเก็บ จะส่งรายได้ที่จัดเก็บได้ไปให้องค์กรจัดเก็บในต่างประเทศตามรายชื่อของผู้มีสิทธิ เพื่อจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ โดยไม่มีรายละเอียดของการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันเทิงเสียง และองค์กรจัดเก็บในต่างประเทศก็จะจ่ายค่าตอบแทนไปตามรายชื่อและตามจำนวนเงินที่ได้รับแจ้ง เนื่องจากไม่มีรายละเอียดแสดงลักษณะของการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันเทิงเสียง อย่างไรก็ตามหากองค์กรจัดเก็บในต่างประเทศเห็นว่าหลักเกณฑ์ของการกระจายค่าตอบแทนในประเทศจัดเก็บไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรมองค์กรจัดเก็บในต่างประเทศอาจเปลี่ยนแปลงการกระจายค่าตอบแทนได้โดยไม่ต้องทำความตกลง 2 ฝ่ายกับประเทศจัดเก็บค่าตอบแทน แต่จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหลักฐานจากผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนทั้งหมด

ข. การจัดเก็บและการกระจายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม จะอยู่ภายใต้กฎหมายภายในของแต่ละประเทศ เช่น การจัดเก็บค่าตอบแทนกระทำในประเทศใดการดำเนินการต้องเป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น หรือ กรณีการกระจายค่าตอบแทนที่ได้รับมอบจากประเทศจัดเก็บไปยังยังอีกประเทศหนึ่ง การกระจายค่าตอบแทนจะเป็นไปตามกฎหมายของประเทศนั้น โดยการดำเนินการขององค์กรจัดเก็บจะต้องมีหลักฐานการมอบอำนาจหรือได้รับอนุญาตจากผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน และอยู่บนพื้นฐานของความตกลงระหว่างสมาพันธ์ผู้ผลิตสิ่งบันเทิงเสียงและภาพระหว่างประเทศ (International Federation of Producers of Phonograms and Videograms (IFPI)) และสมาคมนักดนตรีระหว่างประเทศ (Federation International des Musiciens (FIM)) และ สมาคมนักแสดงระหว่างประเทศ (Federation International des Actors (FIA))

ค. กรณีค่าตอบแทนที่ไม่สามารถจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิในประเทศจัดเก็บหรือในประเทศที่จ่ายค่าตอบแทน จะเป็นไปตามกฎหมายของสมาคมในประเทศนั้นที่จะกำหนดให้สมาคมสามารถดำเนินการตามคำสั่งหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน

ง. กรณีมีค่าตอบแทนที่ไม่สามารถจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิคงเหลืออยู่ องค์กรจัดเก็บอาจนำไปใช้ประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บได้

1.7.3.8 การแบ่งส่วนค่าตอบแทนระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

การแบ่งค่าตอบแทนจะขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศที่จะกำหนดเงื่อนไขในการแบ่งค่าตอบแทน⁶²

กฎหมายภายในของหลายประเทศ ได้บัญญัติให้แบ่งค่าตอบแทนที่เป็นในอัตราส่วน 50 ต่อ 50 เว้นแต่จะมีข้อตกลงระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงไว้เป็นอย่างอื่น และมาตรา 5 ของ The model law⁶³ ได้กำหนดแนวทางการแบ่งค่าตอบแทนในอัตราส่วน 50 ต่อ 50 ของจำนวนเงินที่ได้รับ โดยผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะต้องจ่ายให้แก่นักแสดงครึ่งหนึ่งของรายได้ และรายได้ที่ได้รับมาอาจจ่ายให้แก่นักแสดงเป็นรายบุคคลหรือนำไปใช้ประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บหรือตามวัตถุประสงค์ของสมาคม เช่น ใช้เพื่อประโยชน์ของนักแสดงโดยส่วนรวม นักแสดงสามารถควบคุมการใช้จ่าย โดยการมอบอำนาจให้องค์กรจัดเก็บเป็นผู้ควบคุมดูแล

⁶² WIPO, "Collective Administration of Copyright and Neighboring Rights," WIPO regional training course on intellectual property for developing countries of Asia and The Pacific, Colombo, July 25 to August 5, 1994 ,P. 20.

⁶³ Article 5(2) of The Model Law concerning the Protection of Performers, Producers of Phonograms and broadcasting Organizations บัญญัติว่า "Unless otherwise agreed between the performers and the producer, half of the amount received by the producers under paragraph (1) shall be paid by the producers to the performers."

1.7.3.9 การจัดตั้ง และ การบริหารองค์กรจัดเก็บค่าตอบแทน สามารถดำเนินการได้ดังต่อไปนี้⁶⁴

1. สมาคมที่จัดตั้งขึ้นมาจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บค่าตอบแทน กระจายค่าตอบแทนและใช้ประโยชน์จากค่าตอบแทนที่เกี่ยวกับการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนจากสิ่งบันทึกเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า จะต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนแต่ละบุคคล โดยถูกต้องตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ
2. สมาคมที่จัดตั้งขึ้น อาจเป็นสมาคมร่วมกันระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง หรือแยกเป็นสมาคมของนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง
3. การจ่ายค่าตอบแทนแก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะมีอัตราส่วนที่เท่ากัน ไม่ว่าจะปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อตกลง
4. สมาคมที่จัดตั้งขึ้นจะต้องดำเนินการโดยไม่แสวงหากำไรและเป็นการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศนั้น โดยมีหลักเกณฑ์ของสมาคม เช่น
 - ก. ผูกพันตามสัญญาทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ
 - ข. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากนักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงแล้วแต่กรณี
5. ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กร

⁶⁴ Stephen M. Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights." P. 243-244.

6. กรณีสมาคมร่วมระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่ง
บันทึกเสียงอาจดำเนินดังต่อไปนี้

- ก. กำหนดให้มีผู้บริหารสมาคมที่มาจาก
ตัวแทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง
- ข. การบริหารสมาคมดำเนินการ โดยการออกเสียง
ลงคะแนนบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงจำนวนของสมาชิกในแต่ละฝ่าย
- ค. การบริหารงาน โดยการประชุมตกลงร่วมกัน
- ง. การจ่ายค่าตอบแทนและ การใช้ประโยชน์
จากรายได้ที่ได้รับ อาจดำเนินการ โดยองค์กรย่อยซึ่งเป็นตัวแทนของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่ง
บันทึกเสียงที่จะกำหนดผู้รับประโยชน์

7. องค์กรบริหารจะมีอำนาจตัดสินใจ ในการดำเนิน
งานตามข้อตกลงของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง โดยมีประธานองค์กรบริหารเป็นผู้รับ
ผิดชอบ

8. การตัดสินใจของสมาคม จะอาศัยการลงคะแนน
เสียงเอกฉันท์

9. เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจเข้าประชุม หรือเป็นสมาชิก
ในการร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์กรจัดเก็บค่าตอบแทน

10. วัตถุประสงค์หรือการดำเนินการของสมาคม
เช่น มุ่งดำเนินการให้มีการจัดเก็บรายได้ จัดทำรายการมูลค่าการบริหารและค่าใช้จ่าย รวมทั้งสิ่ง
ที่ได้มา เพื่อให้สมาชิกสามารถตรวจสอบได้ กำหนดเงื่อนไขสัดส่วนของรายได้ที่อาจถูกใช้โดย
สมาคมหรือตัวแทนเพื่อป้องกันและส่งเสริมสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและจัด
ทำรายงานประจำปีของสมาคม ที่มีรายละเอียดตามสภาพของบัญชีที่ได้รับรองถูกต้องโดยผู้
ตรวจสอบบัญชี พร้อมอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของสมาคม

นักแสดงชาวต่างประเทศจึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรมภายใต้หลักคนชาติ หรือสถานที่ใช้ประโยชน์ในขอบเขตของ หลักต่างตอบแทน แต่อย่างไรก็ตามการให้สิทธิแก่นักแสดงต่างประเทศยังมีขอบเขตที่จำกัด เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ⁶⁵ คือ

1. การขยายเครือข่าย หรือ ความตกลงระหว่าง องค์กรจัดเก็บ ยังไม่มีการตั้งขึ้นและมีขอบเขตจำกัดแม้ว่า FIM FIA และ IFPI จะได้ดำเนินการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์กรจัดเก็บภายในประเทศแล้วก็ตาม

2. นักแสดงต่างประเทศไม่ได้รับส่วนแบ่ง ที่ตนมี สิทธิได้รับเนื่องจาก FIA และ FIM ได้รับแทนไว้ ในที่สุดก็ต้องขยายความตกลงภายใต้การไม่ จ่ายค่าตอบแทน โดยการโอนค่าตอบแทนดังกล่าวระหว่างสัญญาขององค์กรจัดเก็บค่าตอบแทน

1.7.4. การทำข้อสงวนในการบังคับใช้สิทธิตามมาตรา 12 ของอนุสัญญา

โดยปกติทุกประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกตามอนุสัญญาโรมจะต้องรับภาระหน้าที่ ในการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญา แต่มาตรา 16⁶⁶ ของอนุสัญญาได้บัญญัติให้ประเทศ สมาชิกสามารถทำข้อสงวนได้เฉพาะมาตรา 12 และ 15 ภายใต้เงื่อนไข 4 ประการ ดังนี้

1. ประเทศสมาชิกทำข้อสงวนไม่ใช้บังคับเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนที่ เป็นธรรมเนียมแก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงเลข เสมือนไม่มีมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม

2. ประเทศสมาชิกทำข้อสงวนยกเว้นการใช้ประโยชน์บางประการไม่ ต้องจ่ายค่าตอบแทน เช่น การแพร่เสียงภาพชนบทธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือศาสนา หรือ เพื่อการพัฒนาพื้นที่หรือในสถานที่ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม

⁶⁵ WIPO, "Collective Administration of Copyright and Neighboring rights, "WIPO regional Training course on Intellectual Property for Developing Countries of Asia and The Pacific", P. 31.

⁶⁶ ดู Article 16 of The Rome Convention (1961)

3. ประเทศสมาชิกยกเว้นการใช้ประโยชน์ตามหลักคนชาติ คือ ประเทศที่ทำข้อสงวนไม่บังคับใช้การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่นักแสดงที่ไม่ใช่คนชาติประเทศสมาชิกอนุสัญญาโรม⁶⁷

4. ประเทศสมาชิกยกเว้นการใช้ประโยชน์ตามหลักต่างตอบแทน คือ ประเทศสมาชิกจะให้ความคุ้มครองแก่ประเทศสมาชิกอื่น เท่าที่ได้รับคุ้มครองและจะไม่ให้ความคุ้มครองมากกว่าที่ได้รับ

ข้อสงวนตามหลักต่างตอบแทนเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากประเทศที่ไม่ได้ทำข้อสงวนไว้ก็จะเสียเปรียบ เพราะต้องให้ความคุ้มครองทั้งหมด⁶⁸ เช่น ประเทศ A ทำข้อสงวนตามหลักต่างตอบแทน ประเทศ B ไม่มีข้อสงวน แต่ ประเทศ C ทำข้อสงวนทั้งหมด ผลก็คือ เมื่อสิ่งบันทึกเสียงของคนชาติ A ถูกคนชาติ B แพร่เสียงในประเทศ A คนชาติ B ซึ่งขอรับความคุ้มครองทั้งหลักต่างตอบแทนต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่คนชาติ A แต่ในทางกลับกัน หากเป็นคนชาติ C จะไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเนื่องจากประเทศ C ไม่บังคับใช้ตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาและไม่ถือหลักต่างตอบแทน

กรณีประเทศ A จำกัดการจ่ายค่าตอบแทนเฉพาะการแพร่เสียงแพร่ภาพเท่านั้น คนชาติ B จะสามารถเรียกร้องค่าตอบแทนจากคนชาติ A ได้เฉพาะกรณีแพร่เสียงแพร่ภาพเท่านั้น แต่ในทางกลับกันคนชาติ A สามารถเรียกร้องค่าตอบแทนจากคนชาติ B ได้ทั้งกรณีแพร่เสียงแพร่ภาพและเผยแพร่ต่อสาธารณชน เนื่องจากประเทศ B ไม่มีข้อสงวนสิทธิใด

ข้อสังเกตในการใช้หลักต่างตอบแทน คือ ประเทศที่ให้สิทธิเฉพาะนักแสดงไม่สามารถตัดสิทธิของประเทศที่ให้สิทธิเฉพาะผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และในทางกลับกัน ประเทศที่ให้สิทธินักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงก็ไม่สามารถตัดสิทธิประเทศซึ่งให้สิทธิเฉพาะอย่างหนึ่งอย่างใด⁶⁹

⁶⁷ WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention", P. 61.

⁶⁸ Ibid, P. 241-242.

⁶⁹ Stephen M Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights", P. 246.

1.7.5 การสิ้นสุดความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

มาตรา 19⁷⁰ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ “กรณีที่นักแสดงยินยอมให้การแสดงถูกบันทึกในสื่อบันทึกวัสดุ ความคุ้มครองตามมาตรา 7 ของอนุสัญญาจะไม่ถูกนำมาบังคับใช้”

เมื่อนักแสดงยินยอมให้ร่วมการแสดงในภาพยนตร์ สิทธิของนักแสดงก็จะสิ้นสุดลง นักแสดงจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครองใด ๆ ในงานภาพยนตร์ทั้งหมดไม่ว่าการบันทึกจะมีเจตนาเพื่อนำออกฉายเป็นภาพยนตร์หรือโทรทัศน์นั้นอาจหมายถึงว่านักแสดงยินยอมให้ดำเนินการแสดง เช่นเดียวกับกรณีนักดนตรียินยอมให้นำสิ่งบันทึกการแสดงไปประกอบภาพยนตร์ ยกเว้นเป็นการกระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดง หรือเป็นการลักลอบบันทึก หรือเป็นการใช้ประโยชน์นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของนักแสดง ไม่ทำให้สิทธิของนักแสดงสิ้นไป เช่น การนำการแสดงไปประกอบภาพยนตร์อื่นหรือแพร่เสียงแพร่ภาพเพื่อวัตถุประสงค์อื่น หรือนำไปบันทึกในวิดีโอเกมส์เพื่อจำหน่าย หรือนักแสดงอาจทำข้อตกลงกับผู้ผลิตภาพยนตร์เพื่อให้สิทธิของตนเองตามมาตรา 7 ยังคงมีอยู่ได้

แนวโน้มในการแก้ไขมาตรา 19 เนื่องจากนักแสดงเห็นว่า มาตรา 19 ได้บัญญัติให้คุ้มครองสิทธิของนักแสดงต่ำกว่าผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผู้แพร่เสียงแพร่ภาพ เนื่องจากงานภาพยนตร์หรือโทรทัศน์เป็นสิ่งที่สำคัญในการเผยแพร่การแสดง ทั้งนี้ที่นักแสดงยินยอมให้บันทึกการแสดงในภาพยนตร์ นักแสดงจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครองหรือไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการนำสิ่งบันทึกการแสดงไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อการค้า ซึ่งทำให้นักแสดงต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์จำนวนมาก ดังนั้นกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกควรให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงที่ดีกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญา โดยให้สิทธินักแสดงสามารถควบคุมการใช้การแสดงในการบันทึกวิดีโอเทป บันทึกการขายโทรทัศน์หรือภาพยนตร์อื่น ๆ

⁷⁰ Article 16 of The Rome Convention (1961) บัญญัติว่า Notwithstanding anything in this Convention, once a performer has consented to the incorporation of his performance in a visual or audio-visual fixation, Article 7 shall have no further application

1.7.6. ระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

มาตรา 14⁷¹ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองนักแสดงมีกำหนดระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 20 ปี นับจากวันที่ทำการแสดงหรือแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดง

1. ระยะเวลาของการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง จะกำหนดไว้โดยกฎหมายของประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นผลมาจากหลักคนชาติตามมาตรา 2 ของอนุสัญญากรณีประเทศสมาชิกได้ให้ความคุ้มครองต่ำกว่า 20 ปี ระยะเวลาที่จะต้องนำเอาอนุสัญญาโรมมาบังคับใช้กับนักแสดงต่างชาติ คือ นักแสดงต่างชาติจะได้รับความคุ้มครองมีระยะเวลา 20 ปี โดยนับจากวันสุดท้ายของปีที่ทำการบันทึกการแสดงบนสิ่งบันทึกเสียงหรือวันสุดท้ายของปีที่ทำการแสดงไม่ถูกบันทึกหรือวันสุดท้ายของปีที่แพร่เสียงแพร่ภาพ

2. จุดเริ่มต้นของระยะเวลาการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงมี 2 กรณี ดังนี้

ก. เวลาที่เริ่มทำการแสดง หรือเริ่มแพร่เสียงแพร่ภาพในกรณีการแสดงสดและเผยแพร่สด เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่จะเกิดการละเมิดสิทธิของนักแสดง

ข. เวลาที่งานการแสดงได้บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง ถูกนำออกเพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพ ในกรณีบันทึกการแสดง

การนับระยะเวลาจะเริ่มนับจากวันสุดท้ายของปีที่ทำการแสดงหรือบันทึกครั้งแรกหรือแพร่เสียงแพร่ภาพ ไปจนถึงวันสุดท้ายของปีที่ 20 นับเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

⁷¹ Article 14 of The Rome Convention (1961) บัญญัติว่า " The term of protection to be granted under this Convention shall last at least until the end of a period of twenty years computed from the end of the year in which:

- a) The fixation was made-for phonograms and for performances incorporated therein:
- b) The performance took place-for performances not incorporated in phonograms
- c) the broadcast took place-for broadcasts

3. แนวโน้มของระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

เนื่องจากกำหนดระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญาโรม เป็นเพียงกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำสุด ที่ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงเท่านั้น ดังนั้นกฎหมายภายในของหลายประเทศจึงเลือกที่จะบัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงไว้สูงกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาโรม เช่น ประเทศฟินแลนด์ และนอร์เวย์กำหนดให้ความคุ้มครองมีกำหนดเวลา 25 ปี หรือประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย และอินเดีย กำหนดให้ความคุ้มครองมีกำหนดเวลา 50 ปี หรือประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้ความคุ้มครองมีกำหนดเวลา 75 ปี เป็นต้น

สาเหตุของการให้ความคุ้มครองสิทธิแก่นักแสดงเกินกว่า 20 ปี เนื่องจากสิ่งบันเทิงเสียงหรือสิ่งที่ถูกแพร่เสียงแพร่ภาพ ที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นที่นิยมของสาธารณชน ส่วนใหญ่จะได้รับความนิยมอย่างยาวนานและจะถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ภายในระยะเวลาเกินกว่า 20 ปี ภายหลังจากมีการแพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว จึงได้มีแนวความคิดที่จะให้ความคุ้มครองตลอดชีวิตของนักแสดง แต่ความคิดดังกล่าวถูกโต้แย้งโดยผู้แพร่เสียงแพร่ภาพ เนื่องจากเห็นว่าสิ่งบันเทิงการแสดงที่เป็นที่นิยมของนักแสดงส่วนใหญ่จะหมดไปจากความทรงจำของสาธารณชนในหลายปีต่อมาและเป็นการยากที่จะทราบว่านักแสดงในระยะเวลา 40 - 50 ปี ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ เช่น กรณีของวงวอออกเคสต้า แต่โดยสรุปแล้วหลายประเทศเห็นว่าระยะเวลาของการให้ความคุ้มครองที่เหมาะสมที่สุด คือ ระยะเวลา 50 ปี⁷²

1.7.7. การกำหนดเงื่อนไขระบุชื่อนักแสดงบนสิ่งบันเทิงเสียง

มาตรา 11⁷³ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ประเทศสมาชิกอาจกำหนดเงื่อนไขการให้ความคุ้มครองผู้ผลิตสิ่งบันเทิงเสียง หรือนักแสดงที่เกี่ยวกับสิ่งบันเทิงเสียง เพื่อให้สามารถทราบได้ว่าสิ่งบันเทิงเสียงนั้นไม่เป็นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น ให้ผู้ผลิตสิ่งบันเทิงเสียงนั้นใช้สัญลักษณ์ P ในวงกลม พร้อมระบุวัน เดือน ปี ที่นำออกโฆษณาครั้งแรก สถานที่โฆษณา ชื่อผู้ผลิตหรือผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิหรือเครื่องหมายการค้าหรือรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมหรือระบุชื่อนักแสดง เนื่องจากสามารถสังเกตได้จากภายนอกว่าเทปเพลงที่นำออก

⁷² Stephen M. Stewart, "International Copyright and Neighbouring Rights," P. 249.

⁷³ ดู Article 11 of The Rome Convention (1961)

จำหน่ายเป็นสินค้าละเมิดหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามอนุสัญญาโรมไม่ได้บัญญัติให้ต้องมีรูปแบบหรือเงื่อนไขการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

1.7.8. ธรรมชาติของนักแสดง

อนุสัญญาโรมเป็นเพียงบทบัญญัติพื้นฐานในการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ประเทศสมาชิกอาจให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงได้โดยวิธีอื่นทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการคุ้มครองที่ดีแก่นักแสดง⁷⁴ ประเทศสมาชิกอาจให้ความคุ้มครองในการห้ามการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ ของนักแสดงหรือที่เรียกว่า ธรรมชาติ⁷⁵ (Moral Right)

เนื่องจากเป็นที่ยอมรับว่า การให้สิทธิพิเศษแก่นักแสดงก็เนื่องมาจากการแสดงเป็นผลมาจากการใช้บุคลิกภาพของนักแสดง การคุ้มครองจึงไม่ควรจำกัดเฉพาะสิทธิในทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ควรให้การคุ้มครองธรรมชาติแก่นักแสดงด้วย ดังนั้นการคุ้มครองชื่อเสียงหรือธรรมชาติของนักแสดงจะขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศสมาชิก

1.7.9 การบังคับใช้กฎหมาย

อนุสัญญาโรมไม่ได้บัญญัติในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายไว้โดยตรง แต่มาตรา 26⁷⁶ ของอนุสัญญาโรม บัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องบัญญัติวิธีการที่เหมาะสมเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย เช่น ปรับปรุงมาตรฐานที่จำเป็นเพื่อเป็นหลักประกันในการบังคับใช้สิทธิตามอนุสัญญาโรม หรือในขณะที่ให้สัตยาบันประเทศสมาชิกจะต้องบัญญัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาโรม บทบัญญัติตามมาตรา 26 ของอนุสัญญา จะไม่ได้รับการยอมรับหากปราศจากมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสม⁷⁷

⁷⁴ Article 21 of The Rome Convention (1961) บัญญัติว่า The protection provided for in this Convention shall not prejudice any protection otherwise secured to performers producers of phonograms and broadcasting organizations

⁷⁵ WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention", P. 69.

⁷⁶ Article 26(1) of The Rome Convention (1961) บัญญัติว่า Each Contracting State undertakes to ensure the application of this Convention

⁷⁷ WIPO, "Basic notions of The Exercise Administration and Enforcement of Rights," Document prepared by the International Bureau of WIPO, P. 10.

2. การให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตาม The model law concerning the protection of performer, producers of phonograms and broadcasting Organizations

2.1 ประวัติและความเป็นมา

คณะกรรมการภาครัฐระหว่างประเทศของอนุสัญญาโรม (The Intergovernmental Committee of the Rome Convention) ได้เห็นชอบให้มีการยกร่าง The model law ในปี ค.ศ. 1971 เพื่อเป็นแนวทางในการบังคับใช้อนุสัญญา เนื่องจากอนุสัญญาโรมยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอยู่หลายประการ โดยเลขาธิการคณะกรรมการเป็นฝ่ายยกร่างและส่งไปยังประเทศสมาชิก และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ และในปี ค.ศ. 1974 คณะกรรมการภาครัฐระหว่างประเทศได้บัญญัติ The model law on neighboring right ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ประเทศสมาชิกอนุสัญญาโรมสามารถแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่นักแสดงผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ⁷⁸

หลักเกณฑ์ของ The model law จะมีลักษณะที่สามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อเป็นแนวทางในการบังคับใช้อนุสัญญาโรมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์โดยมีแนวทาง 3 ประการ⁷⁹ ดังนี้

1. ไม่มีบทบัญญัติที่มีผลบังคับนอกเหนือจากบทบัญญัติอนุสัญญาโรม
2. เป็นแนวทางพื้นฐานในการบังคับใช้อนุสัญญาโรม โดยกำหนดทางเลือก รูปแบบที่เป็นไปได้ในทุกกรณี แม้ว่าจะไม่มีบัญญัติไว้ในอนุสัญญาโรม อธิบายเหตุผลและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากอนุสัญญาโรมยังขาดความชัดเจนหลายกรณี จึงก่อให้เกิดรูปแบบการบังคับใช้ที่แตกต่างกันในสารสำคัญของกฎหมายภายในประเทศสมาชิก
3. เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรา 15 ของอนุสัญญาโรม

⁷⁸ WIPO, "Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention," P. 12.

⁷⁹ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it ", International Labour Organization(ILO), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Unesco) , World Intellectual Property Organization (WIPO)1988. P. 4-5.

2.2 หลักพื้นฐานของการให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดง⁸⁰

นักแสดงต้องเป็นคนสัญชาติของประเทศที่ทำการแสดง หรือได้ทำการแสดงในอาณาเขตประเทศ หรือ การแสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียงซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 2 ของ The model law หรือการแสดงซึ่งไม่ได้บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียงแต่ถูกแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 3 ของ The model law ทั้งนี้เป็นการนำเอาหลักเกณฑ์การคุ้มครองที่หลากหลาย หรือจุดเกาะเกี่ยวตามมาตรา 2, 4, 5 และ 6 ของอนุสัญญาโรมมากำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ประเทศสมาชิกเลือก เช่น หลักสัญชาติ หลักการโฆษณา และหลักการบันทึก หลักเกณฑ์ทั้ง 3 ประการ จะต้องมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ เว้นแต่จะทำได้ทำข้อสงวนต่อเลขานุการองค์การสหประชาชาติ⁸¹

อนุสัญญาโรมไม่ได้บังคับประเทศสมาชิก ต้องบัญญัติให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงคนชาติ แต่ The model law ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่นักแสดงคนชาติ

2.3 การคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

คำจำกัดความคำว่า “นักแสดง”⁸² (Performers) ของ The model law จะมีความหมายเหมือนกับอนุสัญญาโรม เนื่องเป็นการนำความหมายในอนุสัญญาโรมมาบัญญัติใช้ซึ่งหมายถึง ผู้แสดง นักร้อง นักดนตรี นักเต้น หรือ บุคคลอื่นที่แสดงงานวรรณกรรมและศิลปกรรม รวมถึง

⁸⁰ Section 10 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations บัญญัติว่า Protection of performers under sections 2 and 5 is available where:

a) the performer is a national of...; or b) the performance took place on the territory of...; or c) the performance is fixed in a phonogram qualifying for protection under paragraph(2); or d) the performance, which has not been fixed in a phonogram, is embodied in a broadcast qualifying for protection under paragraph (3)

⁸¹ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it", P.36-37.

⁸² Section 1(iii) of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations บัญญัติว่า "performer " are actors, singers, musicians, danacers, and other persons who act, sing, deliver, declaim,play in ,or otherwise perform literary or artistic works;

ผู้ที่แสดงเพื่อวัตถุประสงค์ของการบันทึกมากกว่าแสดงต่อสาธารณชน เช่น หนังสือพูดได้ (talking book) หรือการแสดงถูกนำไปร่วมกับการแสดงของบุคคลอื่นโดยใช้เทคนิค หรือร่วมการแสดงที่แตกต่างกันในระยะเวลาและสถานที่เข้าด้วยกัน หรือกรณีผู้ควบคุมวงออกเคสด้า หรือวงประสานเสียง⁸³

2.4 งานการแสดงตาม The model law

การแสดงตาม The model law ต้องเป็นการแสดงงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ซึ่งครอบคลุมถึง การพูด การแสดงละครใบ้ หรือการแสดงกลอนสดแต่ไม่รวมถึงการแสดงนานาสารบันเทิง เช่น การแสดงละครสัตว์ แต่อย่างไรก็ตามมาตรา 9 ของอนุสัญญาโรม ได้บัญญัติให้ประเทศสมาชิกอาจขยายความคุ้มครองแก่นักแสดงที่ไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมและศิลปกรรม หรือนักแสดงนานาสารบันเทิงได้ โดยการบัญญัติไว้ในกฎหมายภายในประเทศโดยการเพิ่มคำจำกัดความว่า และนักแสดงนานาสารบันเทิงหรือบุคคลอื่นที่เข้าแสดงในฐานะนักแสดง เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน⁸⁴

2.5 สิทธิของนักแสดง

สิทธิของนักแสดงตาม The model law⁸⁵ จะมีลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา 7(1) ของอนุสัญญาโรม คือ การกระทำใดต่อไปนี้ต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดง

1. การแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน เฉพาะการแสดงที่ยังไม่มีการแพร่เสียงหรือบันทึกมาก่อน
2. การบันทึกการแสดงเฉพาะการแสดงที่ยังไม่เคยบันทึกมาก่อน
3. การทำสำเนาจากสิ่งบันทึกเฉพาะการบันทึกที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่มีวัตถุประสงค์อื่นนอกจากที่นักแสดงอนุญาตหรือการทำซ้ำจากสิ่งบันทึกที่ได้รับขงเว้นไม่เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง

⁸³ WIPO, "The Model Law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it", P.7.

⁸⁴ Ibid, P.11.

⁸⁵ ดู Section 2 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

กรณีบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์แพร่เสียงแพร่ภาพ The model law ได้กำหนดให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศนั้นเช่นเดียวกับมาตรา 7 (2) ของอนุสัญญาโรม หรือกรณีแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ The model law ได้กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตจากผู้แพร่เสียงแพร่ภาพคนแรก

สิทธิพื้นฐานของนักแสดงคือการที่ผู้อื่นกระทำโดยปราศจากอำนาจ (Without authorization) หรือ "ไม่ให้ผู้ใดกระทำ"⁸⁶ (on person shall do) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกรณีของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ

ข้อสังเกตมาตรา 7 ของอนุสัญญาโรม กำหนดให้นักแสดงมีสิทธิป้องกันการกระทำบางอย่างเท่านั้น ในขณะที่มาตรา 10 และ 13 ของอนุสัญญาโรม กำหนดให้ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพมีสิทธิอนุญาตหรือห้ามกระทำบางอย่างสาเหตุของความแตกต่างระหว่างสิทธิของนักแสดง, สิทธิของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและสิทธิขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ก็เนื่องมาจากการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายอาญาซึ่งมีความคิดว่า นักแสดงไม่ได้รับความคุ้มครองในฐานะสิทธิทางทรัพย์สินอุตสาหกรรม เช่น ประเทศอังกฤษ

The model law ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถเลือกที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายอาญาหรือการเขี่ยวตามมาตรการอื่น เช่น มาตรา 9 ของ The model law กำหนดมาตราเขี่ยวทางอาญาและทางแพ่งกรณีละเมิดสิทธิของนักแสดง

2.5.1 การแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำตาม The model law

เนื่องจากอนุสัญญาโรม ได้กำหนดให้กรณีแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ หรือการบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์ของการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ การทำสำเนาสิ่งบันทึกเพื่อวัตถุประสงค์ของการแพร่เสียงแพร่ภาพ เป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกที่กำหนดให้ความคุ้มครองหรือไม่อย่างไร ดังนั้น The model law จึงได้วางแนวปฏิบัติไว้ 2 กรณี⁸⁷ ดังนี้

⁸⁶ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it", P.9.

⁸⁷Ibid , P.11.

1. นักแสดงจะได้รับคุ้มครอง Pirate broadcasters ในกรณีผู้แพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงสด โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงองค์กรแรก
2. การที่นักแสดงอนุญาตให้แพร่เสียงแพร่ภาพไม่ได้หมายความว่า องค์กรที่ได้รับอนุญาตจะสามารถให้อินุญาตองค์กรอื่น ๆ แพร่เสียงแพร่ภาพได้

2.5.2 การบันทึกชั่วคราว (ephemeral recording)

การบันทึกชั่วคราว หรือ การบันทึกอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ของการแพร่เสียงแพร่ภาพ ได้กำหนดไว้ในข้อ 2 (1) (a) (i), ข้อ 2 (2) (b) และ (d) และของ 7(2)⁸⁸ของ The model law เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากงานแสดง โดยปกติจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงที่ระบุไว้ใน “สัญญา”

ข้อ 2 ของ The model law ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกับอนุสัญญาโรงที่ไม่ได้กำหนดให้นักแสดงมีสิทธิควบคุมการแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงจากสิ่งบันทึกการแสดงของตนภายใต้(1)(a) (i) แต่ได้ยกเว้นกรณีเป็นการบันทึกชั่วคราวไม่ต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดง⁸⁹

ข้อ 2 (2) (b) (c) และ (d) ของ The model law ได้กำหนดให้นักแสดงสามารถควบคุมการใช้ประโยชน์จากการแสดงโดยสัญญา เช่น การทำสำเนาของสิ่งบันทึกการแพร่เสียงแพร่ภาพจากสิ่งบันทึกหรือสำเนาของสิ่งบันทึก ภายใต้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้เว้นแต่นักแสดง จะได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่น ดังนี้

- ก. ห้ามบันทึกการแสดงสด เว้นแต่ได้รับอนุญาต
- ข. ห้ามทำสำเนาของสิ่งบันทึก เว้นแต่ได้รับอนุญาต
- ค. ห้ามแพร่เสียงแพร่ภาพจากสิ่งบันทึก หรือสำเนาสิ่งบันทึกเว้นแต่ได้รับอนุญาต

⁸⁸ ดู Section 7(2) of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

⁸⁹ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it ", P.13.

ข้อ 2 (1) (d) ซึ่งเป็นไปตามอนุสัญญาโรม ได้ให้สิทธินักแสดงควบคุมการทำสำเนาจากสิ่งบันทึกการแสดงสดโดยปราศจากอำนาจ แต่อย่างไรก็ตาม the model law ก็เหมือนกับอนุสัญญาโรมที่ไม่ได้กล่าวถึง สิทธิของนักแสดงในการควบคุมการใช้ประโยชน์อื่น ๆ ของสิ่งบันทึกหรือแพร่เสียงแพร่ภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งตัวของมันเองแล้วเป็นสิ่งละเมิด ในทางปฏิบัติผู้ใช้จะต้องเป็นผู้พิจารณาว่า สิ่งบันทึกหรือการแพร่เสียงแพร่ภาพนั้นถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ข้อ 2 (4) ของ The model law ได้ให้อิสระแก่นักแสดงที่จะบังคับใช้สิทธิของตนตามสัญญา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 7 วรรค 2 (3) ของอนุสัญญาโรมแต่ว่าการทำสัญญาจะต้องไม่กำหนดสิทธิของนักแสดงไว้ต่ำกว่าอนุสัญญาโรม

2.6 การให้อนุญาตของนักแสดง

การให้อนุญาตเพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 2 ของ The model law อาจให้อนุญาตโดยนักแสดงรายบุคคลหรือกลุ่มนักแสดงหรือโดยการแต่งตั้งตัวแทน ซึ่งได้รับมอบหมายอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร⁹⁰

The model law ได้กำหนดแนวทางในการบังคับใช้สิทธิในกรณีนักแสดงกลุ่ม เพื่อให้ เกิดความเป็นธรรมแก่นักแสดงทุกคนที่รวมแสดง ดังนี้

1. การแต่งตั้งหรือถอดถอนตัวแทน เป็นอำนาจโดยเสรีของนักแสดงแต่ละบุคคล แต่ควรกำหนดระยะเวลาของการเป็นตัวแทน
2. ผู้ที่กระทำการในฐานะตัวแทนของนักแสดง โดยไม่ได้รับมอบอำนาจผู้กระทำต้องรับผิดชอบทางอาญา เว้นแต่เป็นการกระทำโดยสุจริต

การแต่งตั้งตัวแทนก็เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ 2 และข้อ 3 ของ The model law เป็นไปโดยง่าย เพื่อให้องค์กรตัวแทนของนักแสดงสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพหรือมีการจัดตั้งองค์กรตัวแทนของนักแสดงในประเทศที่นำเอา The model law ไปปรับใช้⁹¹

⁹⁰ ดู Section 3 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

⁹¹ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it". P.19.

2.7. การจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกเสียง

มาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม กำหนดให้ผู้ใช้สิ่งบันทึกเสียงที่นำออกโฆษณาเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าหรือนำสำเนาไปแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ผู้ใช้ต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมแก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามการใช้ประโยชน์ขั้นที่สอง (Secondary uses) โดยประเทศสมาชิกอนุสัญญาโรมสามารถที่จะเลือกบังคับใช้โดยการทำข้อสงวนตามมาตรา 16 ซึ่งบางประเทศได้ปฏิเสธไม่บังคับใช้ตามมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม เช่น ประเทศคอนโก และฟีจี หรือบางประเทศจำกัดการคุ้มครองเฉพาะคนชาติ เช่น ออสเตรีย หรือเยอรมันนี ดังนั้น The model law จึงได้วางแนวทางและอธิบายทางเลือกเพื่อใช้พิจารณาในการบังคับใช้มาตรา 12 ของอนุสัญญาโรมต่อไป

2.7.1. การแบ่งค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ข้อ 5 ของ The model law⁹² ได้กำหนดแนวทางการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง โดยผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงต้องจ่ายให้แก่นักแสดงครึ่งหนึ่งของรายได้ หรืออัตราส่วน 50 ต่อ 50 ของจำนวนเงินที่ได้รับ⁹³ และได้ให้ข้อสังเกตว่า “อนุสัญญาโรมไม่ได้บัญญัติในเรื่องค่าตอบแทนต้องแบ่งเท่ากันหรือในอัตราส่วนเท่าใดโดยเฉพาะ”

2.7.2. การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทน

The model law ได้กำหนดการก่อตั้งเงินทุนแห่งชาติเพื่อค่าตอบแทนที่เป็นธรรม⁹⁴ สำหรับประโยชน์ของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง เช่น ประเทศนอร์เว ได้ก่อตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนนักแสดงและทายาทของนักแสดง ภายใต้กฎหมายของประเทศนอร์เวในปี ค.ศ. 1952 โดยกองทุนจะจ่ายผลประโยชน์ให้แก่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่ถูกใช้เพื่อการแสดงสาธารณะหรือแพร่เสียงแพร่ภาพ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการภาครัฐระหว่างประเทศของอนุสัญญาโรม (The Intergovernmental Committee of the Rome Convention) เห็นว่าการจัดตั้งกองทุนแห่งชาติเพื่อค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เป็นการดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของ

⁹² ดู Section 5 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

⁹³ Stephen M. Stewart, “International Copyright and Neighboring Rights”, P. 242.

⁹⁴ WIPO, “The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it”, P.23.

ประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น หากมาตรา 12 ของอนุสัญญาโรม สามารถบังคับใช้จะสามารถจัดเก็บค่าตอบแทนที่เป็นธรรมได้จำนวนมากจากประเทศที่พัฒนาแล้ว และจะสามารถจ่ายให้แก่นักแสดงหรือผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงต่างประเทศ

2.7.3. การยกเว้นการจัดเก็บค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ประเทศสมาชิกอาจยกเว้นการจัดเก็บค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ดังต่อไปนี้⁹⁵

ประสงค์ทางการค้า

1. การแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนที่ไม่มี วัตถุประสงค์

2. การแพร่เสียงแพร่ภาพที่ไม่เป็น การเผยแพร่ต่อสาธารณชน

3. การแพร่เสียงแพร่ภาพในที่อยู่อาศัย หรือสโมสรที่ไม่มีวัตถุประสงค์

เพื่อการค้า

2.7.4. การจัดเก็บค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

The model law ไม่ได้กำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนและหลักการคำนวณค่าตอบแทน แต่ได้เสนอแนวทางว่า ค่าตอบแทนอาจกำหนดโดยการเจรจาทำความตกลงหรือการตัดสินใจของอนุญาโตตุลาการ หรือร้องขอต่อศาล เพื่อกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

การจ่ายและแบ่งค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจะขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของประเทศสมาชิกที่จะกำหนดสิทธิโดยการพิจารณาเป็นรายบุคคลและระยะเวลาของการใช้ประโยชน์

2.8 ข้อยกเว้นการคุ้มครองของนักแสดง

ข้อ 7⁹⁶ ของ The model law ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ตามมาตรา 15 ของอนุสัญญาโรม คือ การใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว การบันทึกเพื่อการรายงานข่าวสารประจำวันหรือการบันทึกชั่วคราวเพื่อวัตถุประสงค์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือการใช้ในรูปแบบของการตัดทอนหรือคัดเลือกอย่างสั้นเช่นเดียวกับข้อยกเว้นในกฎหมายลิขสิทธิ์

⁹⁵ Ibid , P.25.

⁹⁶ ฎ Section 7 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

ในกรณีของประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกทั้งอนุสัญญาโรมและ อนุสัญญาการคุ้มครองสิ่ง
บันทึกเสียงอาจต้องรับข้อยกเว้นในเรื่องสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

ข้อยกเว้นสิทธิของนักแสดงตาม The model law วางแนวทางไว้ดังต่อไปนี้

1. การทำซ้ำเฉพาะเพื่อการสอนหรือการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์
2. อนุญาตทำซ้ำหรือแจกจ่ายในอาณาเขตของประเทศและไม่ขยายไปถึง การ
ทำซ้ำเพื่อการส่งออก
3. การอนุญาตให้ทำซ้ำจากการแสดงได้ แต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรม
โดยให้แก่นักแสดงโดยคำนวณจากจำนวนของการทำซ้ำ

ข้อ 7 (2) ของ The model law ได้กำหนดข้อยกเว้นกรณีการทำซ้ำชั่วคราว
(Ephemeral recording) ขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ เพื่อความสะดวกของการแพร่เสียงแพร่
ภาพแต่มาตรา 15 (1) (c) ของอนุสัญญาโรม กำหนดให้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในประเทศ
สมาชิก สาเหตุการยกเว้นกรณีทำซ้ำชั่วคราวขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ เป็นเรื่องของเทคนิค
การแพร่เสียงแพร่ภาพมากกว่าด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการแพร่เสียงแพร่ภาพจำเป็นต้องมีการ
บันทึกหรือทำซ้ำชั่วคราว เช่น การถ่ายทอดการแสดงสดต้องทำการสำรองสัญญาณ Delay⁹⁷

2.9. ระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

The model law ได้กำหนดให้ความคุ้มครองสิทธิของนักแสดงที่กำหนดระยะเวลา 20
ปี นับจากวันสุดท้ายของปีที่ทำการแสดง⁹⁸ ซึ่งได้กำหนดไว้เช่นเดียวกับอนุสัญญาโรม

⁹⁷ ดู Section 9 (1) of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms
and broadcasting organizations

⁹⁸ ดู Section 2 (5) of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms
and broadcasting organizations

2.10. การกำหนดเงื่อนไขของการคุ้มครองสิ่งบันทึกเสียง⁹⁹

The model law ได้กำหนดทางเลือกเกี่ยวกับข้อสังเกตบนสิ่งบันทึกเสียง ตามมาตรา 11 ของอนุสัญญาโรม เนื่องจากสิ่งบันทึกเสียงที่นำออกจำหน่ายหรือแสดงต่อสาธารณชนอาจถูกละเมิดลิขสิทธิ์ได้ ดังนั้นประเทศสมาชิกอาจกำหนดข้อสังเกตหรือระเบียบอื่นในฐานะของเงื่อนไขในการคุ้มครองสิ่งบันทึกเสียง ในกรณีของนักแสดงอาจกำหนดให้ระบุชื่อของนักแสดงที่สำคัญ ซึ่งเป็นผู้แสดงในสิ่งบันทึกเสียงนั้น

2.11. การโอนสิทธิ

The model law ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสิทธิและการโอนสิทธิที่ได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมายเช่นเดียวกับอนุสัญญาโรม ดังนั้น การคุ้มครองจึงขึ้นอยู่กับกฎหมายภายในของประเทศสมาชิก¹⁰⁰

2.12. การเยียวยากรณีละเมิดสิทธิของนักแสดง

มาตรา 9¹⁰¹ ของ The model law เป็นเพียงข้อแนะนำทั่วไปที่กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกควรกำหนดเพื่อเยียวยาการละเมิดสิทธิของนักแสดงมีดังนี้

1. ศาลอาจมีคำสั่งยับยั้งการละเมิดสิทธิของนักแสดง เมื่อศาลเชื่อว่ามีการละเมิดสิทธิของนักแสดง

⁹⁹ ดู Section 8 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

¹⁰⁰ WIPO, "The Model law concerning the protection of performer producers of phonograms and broadcasting organization with a commentary on it", P.33-34.

¹⁰¹ ดู Section 9 of the model law concerning the protection of performers, producers of phonograms and broadcasting organizations

2. ศาลอาจมีคำสั่งให้จ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายตามความเป็นจริงให้แก่นักแสดงจากเงินค่าชดเชยที่ผู้กระทำละเมิดจ่าย

3. กรณีเป็นการทำละเมิดเป็นอาชญากรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้กระทำต้องได้รับโทษสูงขึ้น

การเยียวยาตามมาตรา 9 ของ The model law จะรวมถึงมาตรการลงโทษทางอาญาและทางแพ่ง และคำสั่งศาลเพื่อบรรเทาการละเมิดอย่างต่อเนื่องหรือในอนาคต เช่น กรณีการแสดงสดของนักแสดงจะมีการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตนักแสดงอาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้ระงับการแพร่เสียงแพร่ภาพหรือการบันทึกการแสดงที่ไม่ได้รับอนุญาต

3. การให้ความคุ้มครองของนักแสดงตามความตกลงการเจรจาหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย (GATTs) เรื่องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIPs)

3.1 ประวัติและความเป็นมา

การประชุมของผู้แทนของประเทศภาคีความตกลงทั่วไปทางภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement of Tariffs and Trade) เป็นการประชุมเพื่อจัดระเบียบและกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ และในการประชุม ณ ประเทศอุรุกวัย ซึ่งเรียกว่า การเจรจาแกตต์รอบอุรุกวัย¹⁰² (Uruguay Round) ได้มีการนำเอาประเด็นทางการค้าใหม่ 3 ประการเข้าเจรจา เช่น การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้าและสินค้าปลอมแปลง (Trade - Related Aspects of Intellectual Property Right, including Trade in Counterfeit Goods หรือ TRIPs) มาตรการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures หรือ TRIMs) และการค้าบริการ (Trade in services)

¹⁰² บัณฑิต หลิมสกุล, “ข้อตกลงแกตต์ด้านทรัพย์สินทางปัญญารูปแบบการปรับสภาพการค้าเชิงรุก.” วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล่มที่ 120 ปีที่ 7 ฉบับที่ 27 เมษายน - มิถุนายน 2530 หน้า 33.

ข้อตกลง TRIPs ได้บรรลุความตกลงเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1993 โดยมีประเทศสมาชิก 118 ประเทศ เข้าร่วมลงนาม ณ เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก เมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995¹⁰³

3.2. โครงสร้างและหลักการพื้นฐานของความตกลงในเรื่องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ที่เกี่ยวกับการค้า TRIPs

ประเทศสมาชิกจะต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาตามข้อตกลง TRIPs แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกอาจให้ความคุ้มครองสูงกว่าข้อตกลง TRIPs หรือกำหนดวิธีการที่เหมาะสม¹⁰⁴

ข้อตกลง TRIPs ได้จัดปัญหาว่า “สิทธิของนักแสดงเป็นทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม” โดยได้ยอมรับว่า “สิทธิของนักแสดงเป็นสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง”¹⁰⁵ และได้กำหนดพื้นฐานการให้ความคุ้มครองนักแสดงระหว่างประเทศ ดังนี้

3.2.1. หลักปฏิบัติอย่างคนชาติ (National treatment)

ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองคนชาติของประเทศสมาชิกอื่นในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยไปกว่าคนชาติของตนเอง หลักดังกล่าวอาจมีข้อยกเว้นได้เท่าที่กำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงปารีส ค.ศ. 1967 อนุสัญญาเบอร์น ค.ศ. 1971 และอนุสัญญาโรม ค.ศ. 1971

¹⁰³ WIPO, “Current trends of copyright law at International Level”, WIPO/THAILAND regional symposium on copyright and neighboring rights for Asia and Pacific, Phangna - Phuket, November 28 to December 2, 1994, P. 8.

¹⁰⁴ Article 1(1) of TRIPs

¹⁰⁵ Article 1(2) of TRIPs

ในส่วนที่เกี่ยวกับนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ประเทศสมาชิก WTO ผูกพันเฉพาะที่บัญญัติไว้ตามข้อตกลง TRIPs เท่านั้น ส่วนกรณีประเทศสมาชิก WTO ที่อยู่ภายใต้กำหนดในมาตรา 6 ของอนุสัญญาเบอร์น ค.ศ. 1971 หรือ มาตรา 16 (1) (c) ของอนุสัญญาโรม ค.ศ. 1961 จะต้องเสนอคำร้องตามที่กำหนดในบทบัญญัติเหล่านั้นไปยังคณะมนตรี TRIPs¹⁰⁶

3.2.2 หลักการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most -Favoured - Nation Treatment (MFN)

หลักการปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง หมายถึงความอนุเคราะห์หรือเอกสิทธิใด ๆ ในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาที่ประเทศสมาชิก WTO ให้แก่คนชาติของประเทศสมาชิกอื่น ๆ จะเป็นการให้แก่คนชาติของประเทศสมาชิก WTO อื่น ๆ ด้วยในทันทีและโดยปราศจากเงื่อนไข เว้นแต่ในบางกรณีหลัก MFN ไม่ใช่บังคับ¹⁰⁷ ได้แก่

ก. ความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วย ความช่วยเหลือทางศาลหรือการบังคับใช้กฎหมายในลักษณะทั่วไปและมีได้จำกัดอยู่ในเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะ

ข. การให้ความอนุเคราะห์ตามบทบัญญัติของ อนุสัญญาเบอร์น ค.ศ. 1971 หรืออนุสัญญาโรม ค.ศ. 1961 ซึ่งเป็นการปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ต้องปฏิบัติแก่อีกประเทศหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่การปฏิบัติตามหลักคนชาติ

ค. กรณีสิทธิของนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลง TRIPs

¹⁰⁶ ดู Article 3(1) of TRIPs

¹⁰⁷ ดู Article 4 of TRIPs

ง. ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนความตกลง WTO โดยคณะมนตรี TRIPs ได้รับแจ้งถึงความตกลงดังกล่าวและไม่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หรือตามความพอใจต่อคนชาติของสมาชิกอื่น

3.3 การคุ้มครองสิทธิของนักแสดงตามข้อตกลง TRIPs

ข้อตกลง TRIPs ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิก WTO ได้รับความคุ้มครองในกรณีของนักแสดงเฉพาะที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเท่านั้น และข้อตกลง TRIPs จะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิที่ประเทศสมาชิกมีตามอนุสัญญาโรม ค.ศ. 1961

3.3.1. สิทธิของนักแสดงโดยทั่วไป

ข้อตกลง TRIPs¹⁰⁸ ได้กำหนดให้สิทธิแก่นักแสดงในการห้ามการบันทึกการแสดงสดบนสิ่งบันทึกเสียง การแพร่เสียงแพร่ภาพโดยไร้สายและการเผยแพร่ต่อสาธารณชนของการแสดงสด และการทำสำเนาจากสิ่งบันทึกการแสดง แต่อย่างไรก็ตามนักแสดงจะไม่มีสิทธิในการห้าม การแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนจากสิ่งบันทึกการแสดงเช่นเดียวกับบทบัญญัติของอนุสัญญาโรม¹⁰⁹

สิทธิของนักแสดงจะอยู่บนพื้นฐานของการห้าม (right of prevent) แต่ไม่มีสิทธิในรูปแบบของการอนุญาต (Not right to authorize) และไม่ได้ขยายขอบเขตไปถึงการบันทึกบนโสตทัศนวัสดุ (Audio visual fixations) นอกจากนั้นแล้วนักแสดงยังไม่มีสิทธิเด็ดขาดที่เกี่ยวกับการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนจากสิ่งบันทึกการแสดงแต่นักแสดงจะได้รับค่าตอบแทนจากการกระทำดังกล่าว¹¹⁰

¹⁰⁸ ดู Article 14(1) of TRIPs

¹⁰⁹ WIPO, "Treaties in The Field of Copyright and Neighboring Rights", *The International Treaties and Conventions Administered by WIPO and their enforcement*, Thailand, November 28 to December 1, 1995, P.15.

¹¹⁰ WIPO, "Current Trends of Copyright law at International level", *WIPO/THAILAND Regional Symposium on Copyright and Neighboring rights for Asia and The Pacific*, Thailand, November 28 to December 2, 1994, P. 10.

3.3.2. สิทธิในการนำต้นฉบับหรือสำเนาสิ่งบันทึกเสียงออกให้เช่า

ข้อตกลง TRIPs ในข้อ 14¹¹¹ (4) ได้กำหนดให้นำข้อ 11 ของข้อตกลงในเรื่องสิทธิในการเช่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์และภาพยนตร์ มาบังคับใช้กับผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผู้ทรงสิทธิในสิ่งบันทึกเสียง ในการให้เช่าสิ่งบันทึกเสียงเพื่อการค้า

การนำสิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าจะเป็นต้นฉบับหรือสำเนา ออกให้เช่าเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าจะต้องได้รับอนุญาตจากนักแสดง ซึ่งเป็นสิทธิของนักแสดง¹¹² ใดก็ตาม หากประเทศสมาชิกได้ใช้ระบบการจ่ายตอบแทนที่เป็นธรรมสำหรับการเช่าสิ่งบันทึกเสียงเพื่อการค้าอยู่ก่อนวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 ก็คงใช้ระบบดังกล่าวต่อไปได้ และสิทธิในการให้เช่าสิ่งบันทึกเสียงเพื่อการค้าจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้ทรงสิทธิในการทำซ้ำ¹¹³

3.4 ธรรมสิทธิของนักแสดง (Moral right)

ข้อตกลง TRIPs¹¹⁴ ได้กำหนดขกเว้นการให้ความคุ้มครองธรรมสิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ โดยขกเว้นการนำมาตรา 6 bis ของอนุสัญญาเบอร์น์ ค.ศ. 1971 มาใช้บังคับในข้อตกลง TRIPs ดังนั้นจึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าข้อตกลง TRIPs ได้ขกเว้นการให้ธรรมสิทธิแก่นักแสดงเช่นเดียวกัน

¹¹¹ ดู Article 14 (4) ของ TRIPs

¹¹² WIPO, "Draft memorandum prepared by the International Bureau, "Provisional Document. April 29, 1994, P. 19.

¹¹³ ดู Article 14 (6) ของ TRIPs

¹¹⁴ ดู Article 9 ของ TRIPs

3.5. การกำหนดเงื่อนไข ข้อจำกัดและข้อยกเว้น

ข้อตกลง TRIPs¹¹⁵ ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิก WTO อาจกำหนดเงื่อนไขข้อยกเว้นและทำข้อยกเว้นตามที่อนุสัญญาโรมกำหนดไว้ได้ หรืออาจทำข้อจำกัดสิทธิหรือข้อยกเว้นการละเมิดสิทธิของนักแสดงที่ไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์โดยชอบของนักแสดง¹¹⁶ นอกจากนี้ ข้อตกลง TRIPs ยังกำหนดให้นำเอามาตรา 18 ของอนุสัญญาเบอร์น์ ค.ศ. 1971 มาบังคับกับการแสดงที่ยังไม่ตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน Public domain ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิด¹¹⁷

3.6. ระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

ข้อตกลง TRIPs¹¹⁸ กำหนดระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงมีกำหนดระยะเวลา 50 ปี

3.7. การบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อตกลง TRIPs ได้กำหนดภาคบังคับใช้สิทธิตามข้อตกลงอย่างเข้มงวด เพื่อเป็นมาตรการในการบังคับใช้สิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรวบรวมจากระบบกฎหมาย Common law และ civil law ที่เป็นที่ยอมรับกันทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เช่น การกำหนดให้มีระบบการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งมาตรการที่รวดเร็วในการเยียวยาเพื่อป้องกันการละเมิดหรือยับยั้งการละเมิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การดำเนินกระบวนการไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง หรือล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹⁵ ดู Article 14 (6) of TRIPs

¹¹⁶ ดู Article 13 of TRIPs

¹¹⁷ WIPO, "Treaties in The Field of Copyright and Neighboring Rights," *The International Tradities and Conventions Administered by WIPO and Their enforcement*, P. 16.

¹¹⁸ ดู Article 14 (5) of TRIPs

ข้อตกลง TRIPs ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องกำหนดหลักเกณฑ์การบังคับใช้กฎหมายตามข้อตกลง TRIPs ไว้ในกฎหมายภายในของประเทศ เช่น มาตรการเยียวยาความเสียหายทางแพ่ง การดำเนินคดีอาญา มาตรการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ณ จุดนำเข้าส่งออก และมาตรการอื่น ๆ เพื่อให้การบังคับใช้สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญายังเกิดผลตามข้อตกลง¹¹⁹

1. มาตรการทางศาล

กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ยุติการกระทำละเมิดก่อนดำเนินการ¹²⁰ หรือให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำละเมิดจ่ายค่าเสียหาย ให้แก่ผู้ทรงสิทธิ เพื่อชดใช้ความเสียหายไม่ว่าผู้กระทำจะรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าการกระทำของตนเป็นการละเมิดต่อผู้ทรงสิทธิหรือให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าสูญเสียประโยชน์ ค่าเสียหายที่กำหนดไว้¹²¹

2. มาตรการเยียวยาอื่น ๆ

กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้กำจัดสินค้าละเมิดออกจากตลาดหรือให้ทำลาย โดยไม่ต้องชดเชยใด ๆ หรือกำจัดวัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตสินค้าละเมิด โดยไม่ต้องชดเชยใด ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายต่อไป¹²²

3. มาตรการนำเข้าสินค้า

กำหนดยกเว้นการบังคับใช้กฎหมาย กรณีผู้เดินทางนำเข้าสินค้าเล็กน้อยเพื่อใช้ส่วนตัว โดยไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า

¹¹⁹ WIPO, "Basic notions of The Exercise Administration and Enforcement of rights, Document prepared by the International Bureau, P. 10.

¹²⁰ ดู Article 44 of TRIPs

¹²¹ ดู Article 45 of TRIPs

¹²² ดู Article 60 of TRIPs

4. มาตราการลงโทษทางอาญา

กำหนดให้มีการลงโทษทางอาญาต่อการละเมิดโดยเจตนาในอัตราโทษสูง รวมทั้งการจำคุก ปรับในอัตราสูง ชดเชยค่า การริบ ตรวจจับลายสินค้า วัสดุ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด¹²³

4. การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

(Treaty for The Protection Rights of Performers and Producers of Phonograms)

4.1 ประวัติความเป็นมา

ตามที่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (WIPO) ได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาเบอร์นขึ้นในปี ค.ศ. 1991 และในการประชุมของผู้แทนจากประเทศสมาชิกของอนุสัญญาเบอร์น ได้มีมติตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อดำเนินการ 2 คณะ¹²⁴ คือ

1. คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำพิธีการต่อท้ายอนุสัญญาเบอร์น (The Committee of Experts on a Possible Protocol to the Berne Convention) เพื่อดำเนินการจัดเตรียมร่างด้านพิธีการต่อท้ายอนุสัญญาเบอร์น

2. คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (The Committee of Experts on a Possible Instrument for the Protection of Rights of Performers and Producers of Phonograms or the Instrument) เพื่อดำเนินการจัดเตรียมร่างกฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และดำเนินการประชุมพร้อมกับ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิธีสารอนุสัญญาเบอร์น (The Protocol to the Berne)

¹²³ ดู Article 61 of TRIPs

¹²⁴ WIPO, "Questions Concerning A Possible Instrument for the Protection of The Rights of Performers and Producers of Phonograms, Provisional Document", The International Bureau, April 29, 1994, P.3.

4.2. แนวความคิดเบื้องต้น

การยกเว้นสนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง เพื่อที่จะดำเนินการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงที่มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยการกำหนดหลักเกณฑ์เบื้องต้นระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่เกี่ยวกับการผลิต การใช้การแสดงและสิ่งบันทึกเสียง บนพื้นฐานแห่งความสมดุลระหว่างสิทธิของนักแสดง , สิทธิของผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยเฉพาะการศึกษา , การวิจัย และการได้รับข่าวสารข้อมูล ¹²⁵

4.3 ความเกี่ยวพันระหว่างสนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงและอนุสัญญาอื่นๆ

สนธิสัญญาจะไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมเสียสิทธิและหน้าที่ที่ประเทศภาคีมีต่ออนุสัญญาโรมค.ศ.1961 การคุ้มครองที่ให้ภายใต้สนธิสัญญาจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือมีผลต่อการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม รวมทั้งการตีความใดๆจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิดังกล่าว อย่างไรก็ตามสิทธิและหน้าที่ตามสนธิสัญญาจะไม่ก่อให้เกิดความผูกพันหรือเสื่อมเสียต่อสิทธิและหน้าที่ตามอนุสัญญาอื่นใด ¹²⁶

¹²⁵ WIPO, "Diplomatic Conference on Certain Copyright and Neighboring Rights Question", Geneva, December 2-20, 1996, P.4.

¹²⁶ Article 1 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า

(1) Nothing in this Treaty shall derogate from existing obligations that Contracting Parties have to each other under the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations done in Rome, October 26, 1961

(2) Protection granted under this Treaty shall leave intact and shall in no way affect the protection of copyright in literary and artistic works. Consequently, no provision of this Treaty may be interpreted as prejudicing such protection.

3) this Treaty shall not have any connection with, nor shall it prejudice any rights and obligations under, any other treaties

4.4. จุดยึดถือสำหรับการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง ¹²⁷

สนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องให้ความคุ้มครองตามสนธิสัญญา แก่นักแสดงซึ่งเป็นคนชาติของประเทศสมาชิกอื่น โดยคนชาติของประเทศสมาชิกที่จะได้รับสิทธิในฐานะนักแสดง จะต้องมิคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาโรม และให้นำคำนิยามตามมาตรา 2 ของสนธิสัญญานี้มาใช้พิจารณาด้วย รวมทั้งจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 5 และมาตรา 17 ของอนุสัญญาโรม

4.5. หลักกษัตริ national treatment ¹²⁸

สนธิสัญญากำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติต่อคนชาติของประเทศสมาชิกอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 3 (2) ของสนธิสัญญานี้ และสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามมาตรา 15 ของสนธิสัญญา ทั้งนี้การผูกพันดังกล่าวจะไม่บังคับใช้กับประเทศสมาชิกที่ ทำข้อสงวนตามมาตรา 15 (3) ของสนธิสัญญา

4.6. การคุ้มครองสิทธิของนักแสดง

คณะกรรมการ The Instrument ได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงอนุสัญญาโรม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารยุคใหม่ ซึ่งช่วยให้การทำซ้ำ ดัดแปลงงาน การแสดง หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกการแสดงง่ายขึ้น ประกอบกับได้เกิดรูปแบบของสื่อกลางหลากหลายชนิด ซึ่งอนุสัญญาโรมไม่สามารถให้ความคุ้มครองครอบคลุมถึง ดังนี้

¹²⁷ Article 3 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า

(1) Contracting Parties shall accord the protection provided under this Treaty to the performer and producers phonograms who are nationals of other Contracting Parties

(2) The nationals of other Contracting Parties shall be understood to be those performers or producers of phonograms that would meet the criteria for eligibility for protection provided under the Rome Convention, were all the Contracting Parties to this Treaty Contracting States of that Convention. In respect of these criteria for eligibility, Contracting Parties shall apply the relevant definitions in Article 2 of this Treaty.

(3) Any Contracting Party availing itself of the possibilities provided in Article 5 (4) for, for the purposes of Article 5, Article 17 of the Rome Convention shall make a notification as foreseen in those provisions to the Director General of the World Intellectual Property Organization (WIPO)

¹²⁸ Article 4 (1) of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า Each

Contracting Party shall accord to nationals of other Contracting Parties, as Defined in Article 3(2), the treatment it accords to its own nationals with regard to the exclusive rights specifically granted in this Treaty, and to the right to equitable remuneration provided for in Article 15 of this Treaty

4.6.1. คำจำกัดความคำว่า " นักแสดง " ¹²⁹ (performers) ตามสนธิสัญญา หมายถึง ผู้แสดง นักร้อง นักดนตรี นักเต้นรำ หรือบุคคลที่แสดง ร้อง กล่าว พากย์ หรือ แสดงตามบท หรือ แสดงในลักษณะแปลความ หรือ แสดงในลักษณะอื่นใดของงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม หรือ การแสดงงานพื้นบ้าน เนื่องจากองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (WIPO) ได้เสนอให้มีการแก้ไขจำกัดความคำว่า " นักแสดง " ตามมาตรา 3 ของอนุสัญญาโรม เพื่อขยายความคุ้มครองแก่นักแสดงที่ไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม นอกจากนี้แล้วมาตรา 9 ของอนุสัญญาโรม ได้ยินยอมให้ประเทศสมาชิกของอนุสัญญาโรม อาจขยายความคุ้มครองแก่นักแสดงดังกล่าวได้ และในปัจจุบันได้มีหลายประเทศได้ขยายความคุ้มครองให้แก่นักแสดงซึ่งไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม จึงก่อให้เกิดปัญหาเนื่องจากคำจำกัดความดังกล่าวมีความหมายกว้างและยากต่อการตีความ อีกทั้งทำให้ผู้ใช้ประโยชน์จากงานการแสดงไม่สามารถรู้ได้ว่า งานดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายหรือไม่

สาเหตุที่สนธิสัญญาให้ความคุ้มครอง นักแสดงงานแสดงพื้นบ้าน¹³⁰ (artists performing expressions of folklore) เนื่องจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการคุ้มครองการแสดงงานพื้นบ้าน (The WIPO/Unesco Committee of Governmental Experts on The Intellectual Property Aspects of The Protection of Expressions of Folklore) ได้เห็นควรกำหนดรูปแบบกฎหมายภายในประเทศที่จะให้ความคุ้มครองการแสดงงานพื้นบ้าน เพื่อป้องกันการใช้ประโยชน์โดยผิดกฎหมายและการกระทำความเสียหายต่องานพื้นบ้าน แม้ว่าการแสดงงานพื้นบ้านจะมีแนวความคิดที่ไม่เหมือนกับงานวรรณกรรมและศิลปกรรม แต่ก็ควรให้ความคุ้มครองแก่การแสดงงานพื้นบ้าน เช่น เพลงพื้นบ้าน(folk songs) ดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้าน (instrumental folkmusic) การเต้นรำพื้นบ้าน(folk plays) ร้อยกรองและนิทานพื้นบ้าน(folk poetry and folk tales) เช่นเดียวกับการแสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม

¹²⁹ Article 2(a) of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms

(1996) บัญญัติว่า

" performers" are actors, singers, musicians, dancers, and other persons who act, sing, deliver, declaim, play in, interpret, or otherwise perform literary or artistic works or expressions of folklore

¹³⁰

WIPO, "Questions Concerning A Possible Instrument for the Protection of The Rights of Performers and Producers of Phonograms", Provisional Document, The International Bureau, April 29, 1994, P.6.

ลักษณะการแสดงที่คณะกรรมการ The Instrument ให้ความคุ้มครอง มีด้วยกัน 2 ประการ ¹³¹ คือ

1. กรณีไม่ได้แสดงงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม หรือ การแสดงพื้นบ้าน จะได้รับความคุ้มครองเฉพาะรูปแบบที่สำคัญ เช่น ส่วนวนเฉพาะบุคคล หรือ ท่วงทำนอง หรือ จังหวะดนตรี รวมถึงการใช้เทคนิคเพื่อผลิตสิ่งบันทึกเสียงแม้เพียงส่วนน้อย จากการแสดง การใช้ประโยชน์บางส่วนหรือตัดทอนเฉพาะส่วนที่สำคัญเพื่อผลิตสิ่งบันทึกเสียง เป็นการละเมิดสิทธิในการทำซ้ำ เว้นแต่เป็นการใช้ประโยชน์ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ

2. กรณีนักแสดงทำการแสดงโดยการอ่านเพื่อ บันทึกเสียง เพื่อจำหน่ายในรูปแบบ หนังสือพูดได้ (talking books) เนื่องจากได้มีการเสนอให้คำจำกัดความ คำว่า " กล่าว " (declaim) ของสนธิสัญญา มีความหมายครอบคลุมถึง การว่าจ้างให้นักแสดง อ่านออกเสียง หรือ หนังสือพูดได้ (talking books)

4.6.2. สิทธิเด็ดขาดของนักแสดง

สนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงได้กำหนดให้สิทธิเด็ดขาดแก่นักแสดง ในการอนุญาตหรือห้ามกระทำการแสดงของนักแสดง ดังต่อไปนี้

1. สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชนจากการแสดงที่ยังไม่เคยบันทึก เว้นแต่เป็นการแสดงที่ได้แพร่เสียงแพร่ภาพแล้ว ¹³²
2. สิทธิในการบันทึกการแสดงที่ยังไม่เคยบันทึก

¹³¹ Ibid, P.7.

¹³² Article 6 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า

Performers shall enjoy the exclusive right of authorizing, as regards their performances:

(i) the broadcasting and communication to the public of their unfixed performances except where the performance is already a broadcast performance; and

(ii) the fixation of their unfixed performances

3. สิทธิในการทำซ้ำไม่ว่าโดยตรงหรืออ้อมจากสิ่งบันทึกเสียง
การแสดง โดยลักษณะหรือรูปแบบใด ¹³³

4. สิทธิในการขาย หรือ โอนความเป็นเจ้าของต้นฉบับหรือ
สำเนาการแสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง โดยประเทศสมาชิกของสนธิสัญญาอาจตั้งเงื่อนไข
ใดๆ ในกรณีนักแสดงได้ใช้สิทธิในการขายหรือโอนความเป็นเจ้าของต้นฉบับหรือสำเนาการ
แสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง ภายหลังการขายหรือการโอนครั้งแรกสิ้นสุดลง ¹³⁴

5. สิทธิในการให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาของการแสดง ที่
บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียงต่อสาธารณชนเพื่อการค้า แม้ว่านักแสดงจะได้อนุญาตให้มีการ
จำหน่ายจ่ายแจกต้นฉบับหรือสำเนาแล้วก็ตาม โดยประเทศสมาชิกสนธิสัญญาอาจกำหนดขอบ
เขตเฉพาะหลังการจำหน่ายจ่ายแจกที่ได้รับอนุญาตจากนักแสดง แต่อย่างไรก็ตามประเทศ
สมาชิกสนธิสัญญาที่ใช้ระบบค่าตอบแทน ในการเช่าสำเนากการแสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง
ก่อนวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1994 อาจกระบบดังกล่าวไว้ต่อไปได้ หากการให้เช่าสิ่งบันทึก
เสียงเพื่อการค้า ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิเด็ดขาดในการทำสำเนาสิ่งบันทึก ¹³⁵

¹³³ Article 7 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า Performers shall enjoy the exclusive right of authorizing the direct or indirect reproduction of their performances fixed in phonograms, in any manner or form

¹³⁴ Article 8 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า (1) Performers shall enjoy the exclusive right of authorizing the making available to the public of the original and copies of their performances fixed in phonograms through sale or other transfer of ownership (2) Nothing in this Treaty shall affect the freedom of Contracting Parties to determine the conditions, if any, under which the exhaustion of the right in paragraph (1) applies after the first sale or other transfer of ownership of the original or a copy of the fixed performance with the authorization of the performer

¹³⁵ Article 9(1) of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า Performers shall enjoy the exclusive right of authorizing the commercial rental to the public of the original and copies of their performances fixed in phonograms as determined in the national law of Contracting Parties, even after distribution of them by, or pursuant to authorization by the performer

6. สิทธิในการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายในการเผยแพร่ การแสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง ไม่ว่าจะโดยทางสายหรือไร้สาย ณ สถานที่และเวลาที่ สมาชิกเลือก ¹³⁶

4.6.3. สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ¹³⁷

สนธิสัญญาได้บัญญัติให้นักแสดงมีแต่เพียงสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งบันทึกเสียงไม่ว่าโดยตรงหรืออ้อมที่นำออกโฆษณา เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า เพื่อแพร่เสียงแพร่ภาพหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยประเทศสมาชิกอาจกำหนดโดยกฎหมายภายในให้นักแสดง หรือ ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงหรือทั้งสองฝ่ายมี สิทธิเรียกค่าตอบแทนที่เป็นธรรมจำนวนหนึ่งจากผู้ดังกล่าว

"สิ่งบันทึกเสียง"¹³⁸ (fixation) ตามคำจำกัดความของสนธิสัญญา หมายถึง รูปแบบของเสียง หรือ ตัวแทนของเสียง ซึ่งสามารถรับรู้ได้ ทำซ้ำได้ หรือ เผยแพร่ โดยผ่านอุปกรณ์ต่างได้ เนื่องจากการบันทึกในระบบดิจิทัล เป็นการบันทึกโดยใช้รหัสแทน เสียง จึงไม่มีเสียงอยู่จริง ดังนั้นเพื่อให้ครอบคลุมการบันทึกเสียงในระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นการ บันทึกตัวแทนของเสียง จึงได้มีการบัญญัติคำจำกัดความถึงตัวแทนของเสียงไว้ในสนธิสัญญา

¹³⁶ Article 10 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า Performers shall enjoy the exclusive right of authorizing the making available to the public of their performances fixed in phonograms, by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them

¹³⁷ Article 15 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า (1) performer and producers of phonograms shall enjoy the rights to a single equitable remuneration for the direct or indirect use of phonograms published for commercial purposes for broadcasting or for any communication to the public (2) Contracting Parties may establish in their national legislation that the single equitable remuneration shall be claimed from the user by the performer or by the producer of a phonogram or by both. Contracting Parties may enact national legislation that, in the absence of an agreement between the performer and the producer of a phonogram, set the terms according to which performers and producers of phonograms shall share the single equitable remuneration (3) Any Contracting Party may in a notification deposited with the Director General of WIPO declare that it will apply the provisions of paragraph (1) only in respect of certain uses, or that it will limit their application in some other way, or that it will not apply these provisions at all (4) For the purposes of this Article, phonograms made available to the public by wire or wireless means in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them shall be considered as if they had been published for commercial purposes

¹³⁸ Article 2 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า (c) "fixation" means the embodiment of sound, or of the representations thereof, from which they can be perceived, reproduced or communicated through a device

การแบ่งค่าตอบแทนที่เป็นธรรมระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงทั้ง 2 ฝ่าย กรณีไม่มีการตกลงกันไว้ประเทศสมาชิกสนธิสัญญา อาจกำหนดในกฎหมายภายในเพื่อวางหลักเกณฑ์การแบ่งค่าตอบแทนระหว่างนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง

ประเทศสมาชิกสนธิสัญญาอาจทำข้อสงวนยกเว้นหรือจำกัดสิทธิได้รับค่าตอบแทนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางกรณี โดยการแจ้งต่อเลขาธิการองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (WIPO)

การส่งสัญญาณจากสิ่งบันทึกเสียงต่อสาธารณชน โดยทางสายหรือไร้สายไปยังสมาชิก ณ สถานที่และเวลาที่สมาชิกเลือก ให้ถือว่าเป็นการเผยแพร่เพื่อการค้า

4.7. ธรรมสิทธิของนักแสดง¹³⁹ (moral rights of performer)

สนธิสัญญากำหนดให้นักแสดงมีอิสระในการแสวงหาประโยชน์ในสิทธิทางเศรษฐกิจ แม้ภายหลังการโอนสิทธิเหล่านั้นแล้ว นักแสดงยังมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ระบุชื่อในฐานะผู้แสดงในการแสดงสด หรือ การแสดงที่บันทึกบนสิ่งบันทึกเสียง หรือ ห้ามบิดเบือนตัดทอน หรือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงการแสดง ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักแสดง เว้นแต่จะได้มีการทำข้อยกเว้นไว้

¹³⁹ Article 5 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า(1) Independently of a performer's economic rights, and even after the transfer of those rights, the performer shall, as regards his live oral performances or performances fixed in phonograms, have the right to claim to be identified as the performer of his performances except where omission is dictated by the manner of the use of the performance and to object to any distortion, mutilation or other modification of his performances that would be prejudicial to his reputation(2) The right granted to a performer in accordance with the preceding paragraph shall, after his death, be maintained, at least until the expiry of the economic rights, and shall be exercisable by the persons or institutions authorized by the legislation of the Contracting Party where protection is claimed. However those Contracting Parties whose legislation, at the moment of their ratification of or accession to this Treaty, does not provide for protection after the death of the performer of all rights set out in the preceding paragraph may provide that some of these rights will, after his death, cease to be maintained.(3) The means of redress for safeguarding the rights granted under this Article shall be governed by the legislation of the Contracting Party where protection is claimed

กรรมสิทธิ์ของนักแสดง ภายหลังจากตายของนักแสดงจะมียังคงมีอยู่จนถึงระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักแสดง และภายหลังจากตายของนักแสดง บุคคลหรือองค์กรที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายของประเทศที่เรียกร้อง สามารถดำเนินการบังคับใช้สิทธิดังกล่าวได้ กรณีประเทศสมาชิกไม่ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองกรรมสิทธิ์ของนักแสดงภายหลังจากตายแก่นักแสดง อาจกำหนดให้กรรมสิทธิ์แก่นักแสดงสิ้นสุดลงภายหลังจากตายของนักแสดงก็ได้

4.8. การยกเว้นสิทธิของนักแสดง¹⁴⁰

ประเทศสมาชิกอาจบัญญัติกฎหมายภายในเกี่ยวกับข้อยกเว้นสิทธิของนักแสดงเช่นเดียวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมหรือศิลปกรรม หรือ บัญญัติข้อยกเว้นสิทธิพิเศษ ซึ่งจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของนักแสดง

4.9. ระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิของนักแสดง¹⁴¹ มีกำหนด 50 ปี โดยคำนวณจากวันสุดท้ายของปีที่บันทึกการแสดง

4.10. การบังคับใช้สิทธิของนักแสดง

คณะกรรมการ The Instrument ได้ยกร่างสนธิสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิของนักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ให้สอดคล้องกับความตกลงทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPs) และรวบรวมมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการป้องกันการใช้อุปกรณ์ทางเทคนิคเพื่อการละเมิดสิทธิของนักแสดง โดยได้กำหนดมาตรการต่างๆ ให้ประเทศสมาชิกดำเนินการดังต่อไปนี้

¹⁴⁰ Article 16 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า (1) Contracting Party may, in their national legislation, provide for the same kinds of limitations or exceptions with regard to the protection of performers and producers of phonograms as they provide for, in their national legislation, in connection with the protection of copyright in literary and artistic works.

¹⁴¹ Article 17 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996) บัญญัติว่า (1) The term of protection to be granted to performers under this Treaty shall last, at least, until the end of a period of 50 years computed from the end of the year in which the performance

4.10.1. ประเทศสมาชิกต้องบัญญัติกฎหมายภายในประเทศ ให้ความสำคัญคุ้มครองผลกระทบของเทคโนโลยีต่อสิทธิของนักแสดง โดยกำหนดมาตรการให้นักแสดงสามารถบังคับใช้สิทธิหรือ จำกัดการกระทำที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนักแสดงหรือกฎหมาย¹⁴²

4.10.2. ประเทศสมาชิก ต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เพื่อต่อต้านบุคคลที่รู้ หรือ มีเหตุอันควรรู้ว่าการกระทำดังต่อไปนี้ เป็นการละเมิดสิทธิของนักแสดง¹⁴³

ก. คัดแปลง แก้ไข ข้อมูลการจัดการสิทธิทางอิเล็กทรอนิกส์

ข. จำหน่ายจ่ายโอน, นำเข้าเพื่อการจำหน่าย หรือ แพร่เสียง แพร่ภาพ หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือ ทำให้ปรากฏแก่สาธารณชนโดยการแสดงสำเนาของสิ่งบันทึกการแสดง หรือ สิ่งบันทึกเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยรู้ว่ามี การคัดแปลง แก้ไข ข้อมูลการจัดการสิทธิทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อมูลการจัดการสิทธิ (right management information) หมายถึง ข้อมูลที่ระบุหรือกำหนดเกี่ยวกับผู้แสดง , งานแสดงของผู้แสดง , ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง , งานสิ่งบันทึกเสียง , เจ้าของสิทธิในการแสดง หรือ เจ้าของสิทธิในสิ่งบันทึกเสียง หรือ ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไข ระยะเวลาในการใช้หรือ ตัวเลขหรือรหัสที่ใช้แทนข้อมูลดังกล่าว

4.10.3. สิทธิที่ได้รับตามสนธิสัญญาจะไม่ถูกจำกัดภายใต้รูปแบบใดๆ¹⁴⁴ และ ประเทศสมาชิกอาจไม่ทำข้อสงวนตามมาตรา15(3)ของสนธิสัญญานี้ได้¹⁴⁵

4.10.4. ประเทศสมาชิกอาจนำบทบัญญัติตามมาตรา 18 ของอนุสัญญาเบอร์น ค.ศ. 1971 มาบังคับใช้กับสิทธิของนักแสดงโดยอนุโลม¹⁴⁶

4.10.5. ประเทศสมาชิกต้องกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้ สนธิสัญญานี้มีผลบังคับใช้ได้ รวมทั้งหลักประกันในการดำเนินการบังคับใช้สิทธิของนักแสดง ความรวดเร็วในการเยียวยาเพื่อป้องกันและขัดขวางการละเมิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต¹⁴⁷

¹⁴² ดู Article 18 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms (1996)

¹⁴³ ดู Article 19 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms(1996)

¹⁴⁴ ดู Article 20 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms(1996)

¹⁴⁵ ดู Article 21 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms(1996)

¹⁴⁶ ดู Article 22 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms(1996)

¹⁴⁷ ดู Article 23 of Draft Treaty for Performers and Producers of Phonograms(1996)